b114971

กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา ของบุตรหลาน : ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม

Parents' Decision Making Process on Further Study in Vocational School : A Case Study of Nakhorn Prathom Province

วิทยานิพนธ์

โดย

นางสาวอาสินี กฤษณารรณ

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2539

วิทยานิพนธ์ : กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อวิชาชีพ

: Parents' Decision Making Process on Further Study in Vocational School : A Case Study of Nakhorn Prathom Province

โดย : นางสาววาสินี กฤษณวรรณ

: Miss Vasinee Krisanawan

นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม : ภาคปกติ รุ่นที่ 16 รหัส 520362006

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ลงนาม.....ประธาน	ลงนาม.....ประธาน
(อาจารย์วิชัย รูปขำดี)	(อาจารย์วิชัย รูปขำดี)
วันที่ 29 มีนาคม 2539	วันที่ 7 พฤษภาคม 2539
ลงนาม.....ที่ปรึกษา	ลงนาม.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรีร์ ศรีกิจการ)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรีร์ ศรีกิจการ)
วันที่ 29 มีนาคม 2539	วันที่ 7 พฤษภาคม 2539
ลงนาม.....ที่ปรึกษา	ลงนาม.....กรรมการ
(อาจารย์เฉลิม เกิดโรมี)	(อาจารย์เฉลิม เกิดโรมี)
วันที่ 29 มีนาคม 2539	วันที่ 7 พฤษภาคม 2539

คณะพัฒนาสังคมฯ ได้รับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์.....คณบดี

(สำเภา จริยวิทยานนท์)

วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2539

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน

โดย : นางสาวอาสินี กฤษณวรรณ

ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

วิชาเอก : การจัดการการพัฒนาสังคม

ปีการศึกษา : 2539

การศึกษาเรื่อง "กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน : ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม" โดยมีจุดมุ่งหมายในการวิจัย 2 ประการ คือประการแรก เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเรียนต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบขั้นตอนและรูปแบบ เหตุผลสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อของบุตรหลาน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนครปฐมจำนวน 234 คนโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาเป็นส่วนใหญ่ คือการหาค่าร้อยละ และใช้ค่า Chi-Square ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานศึกษาต่อในอัตราที่สูงคือร้อยละ 92.6 และสอดคล้องกับความต้องการของบุตรหลานเช่นร้อยละ 94.0

2. ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานศึกษาต่อสายอาชีพโดยความต้องการให้ศึกษาต่อใน 2 ประเภทวิชาเป็นสำคัญ คือ ประเภทวิชาพาณิชยการร้อยละ 65.0 และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมร้อยละ 31.6 ส่วนประเภทวิชาอื่นมีความต้องการให้บุตรหลานศึกษาต่อน้อยมากร้อยละ

3.4 และสอดคล้องกับความต้องการของบุตรหลาน ซึ่งมีความต้องการศึกษาต่อในประเภทวิชาพาณิชยกรรมร้อยละ 59.0 และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมร้อยละ 37.2 ส่วนประเภทวิชาอื่นมีความต้องการศึกษาต่อเพียงร้อยละ 3.8

3. บุคคลที่มีส่วนสำคัญในการแนะนำให้ผู้ปกครองบุตรหลานศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ ได้แก่ ญาติสนิทร้อยละ 56.4 ครูแนะแนวร้อยละ 35.5 เพื่อนสนิทร้อยละ 8.1 สำหรับเหตุผลที่ผู้ที่ตัดสินใจศึกษาได้แก่ญาติสนิทร้อยละ 42.2 ครูแนะแนวร้อยละ 37.8 เพื่อนสนิทร้อยละ 20.0 ขั้นตอนที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจส่วนใหญ่เป็นขั้นตอนแรก คือแสวงหาข้อมูลข่าวสาร จากบุคคล เช่น ญาติ ร้อยละ 56.4 และได้รับข้อมูลข่าวสารจากการปิดประกาศร้อยละ 64.4 และ รูปแบบที่ใช้ในการตัดสินใจส่วนใหญ่ใช้รูปแบบเชิงเหตุผล คือจบการศึกษาแล้วมีตลาดแรงงานรองรับ ร้อยละ 28.7 และ ตัดสินใจเนื่องจากชอบจึงเลือกเรียนร้อยละ 26.0

4. เหตุผลที่สำคัญที่สุดของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อคือ เมื่อจบการศึกษาแล้วมีตลาดแรงงานรองรับร้อยละ 31.9 แต่เหตุผลที่สำคัญที่สุดของบุตรหลานในการตัดสินใจศึกษาต่อ คือ ลักษณะงานที่จะทำและเหมาะสมกับความสามารถของตนเองร้อยละ 73.0

ส่วนผลการทดสอบทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายปัจจัยทางด้านผู้ปกครองและบุตรหลานมีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาในจังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดให้ครูแนะแนวมีบทบาทในการทำหน้าที่อย่างเต็มที่และครูควรมีติดต่อกับผู้ปกครองในการช่วยชี้แนะแนวทางการศึกษาต่อของเด็กเหมาะสมกับความถนัดของบุตรหลานมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองบางรายอาจไม่เข้าใจระบบการศึกษาแนวใหม่นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรร่วมมือกับภาคเอกชนในเขตท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียง

2. ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการจัดการหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่ต้องการศึกษาตัวอย่างเพียงพอ และมีคุณภาพ

3. ผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดนครปฐม ควรมีนโยบายช่วยเหลือครอบครัวของบุตรหลานที่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ โดยอาจให้ทุนการศึกษาสำหรับเด็กเรียนดีแต่ยากจน

4. กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการประชาสัมพันธ์รายละเอียดของหลักสูตรให้ผู้ปกครองและบุตรหลานได้ทราบและเข้าใจมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและบุตรหลานปรึกษาเรื่องในการเลือกประเภทวิชาที่ถนัดและเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ABSTRACT

THESIS : Parents' Decision Making Process on Children's Further Study in Vocational School : A Case Study of Nakhon Pathom Province

BY : Miss Vasinee Krisanawan

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Management of Social Development

ACADEMIC YEAR : 1996

The study on "Parents' Decision Making Process on Children's Further Study in Vocational Schools : A Case Study of Nakhon Pathom Province" has two following objectives. First, it is aimed to look at the parents' decision making process on the children's further study in vocational schools. Second and last, it intends to investigate the components and form of the parents' decision making process as well as the important reasons affecting the process.

The sample group involved the parents of Mathayom Three students at 234 public schools in Nakhon Pathom Province. Questionnaire was used as tool for data collection. The data was analyzed by principally using descriptive statistics which are percentage and chi-square in order to find the relationship between variables.

The results of the study can be summarized as follows:

1. 92.6% of the parents wanted their children to continue the study and 94.0% had their wish consistent that of the children.

2. Concerning the field of study, 65% of the parents who wanted their children to continue studying in vocational schools directed at commerce while 31.6% prefered industrial mechanics. The rest 3.4% concentrated on other fields. 59.0% who wanted

their children to study commerce had their wish consistent with that of the children and 37.2% who prefered industrial mechanics had their wish in line with that of the children. The rest 3.8% who picked other fields had the same wish as the children.

3. In terms of the major role player in advising the parents on the children's further study in vocational schools, 56.4% thought that close relatives have the influence, 35.5% mentioned advisors and 8.1% gave credit to close friends. For students, 42.2% thought that close relatives are the most important persons, 37.8% voted for advisors and 20.0% stated close friends.

With respect to the decision making process, 56.4% of the parents said that the first thing they did was to seek information from other people such as relatives; whereas, 64.4% acquired information from signs on the bulletin boards. The form of the decision making process was based on the rationale approach. Statistically, 28.7% considered the labour market while 26.0% emphasized their preferences.

4. Regarding the most important reason which influenced the parents' decision, 31.9% indicated the labour market. However, 73.0% of the children deemed that the most important reason for them is the nature of the career and its suitability with their ability.

According to the results from the statistic testing which was conducted to find the relationship between variables, it was found that the relationship between factors of the parents and the children, and the parents' decision making process on the children's further study in vocational schools had a statistical level of significance.

As a result of the study, the researcher proposed suggestions to be the guidelines for improving the educational management in Nakhon Pathom Province as follows :

1. The schools should find ways to enforce the advisors to fully play their role. The advisors themselves should make contacts with the parents in order to help advise

the children to choose the field of study appropriate with their apitude. This is because some parents might not understand the modern educational systems. Moreover, the schools should cooperate with the private sector in the local areas and nearby provinces.

2. The administrators of the vocational schools should open the opportunity for the parents to have participation in voicing opinions and suggestions for the management of the curriculum in order to make it consistent with the need of the students and be of quality value.

3. The educational administrators of Nakhon Pathom Province should have the policies to assist the family of the students with economic problems. These policies might include giving scholarships to poor students who have good school performance.

4. Ministry of Education should promote the details of the curriculum among the parents and the students for better understanding which will allow the parents and the students to choose the field of study according to the students' apitude and the economic status of the family.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ วิชัย รูปขำดี ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรวีร์ ศรีกิจการ และอาจารย์เฉลิม เกิดโมลี ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความรู้ แนวทางในการศึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ. โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คณะครู อาจารย์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานประถมศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดนครปฐม ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้และความสำเร็จของการศึกษาครั้งนี้จะเป็นไปไม่ได้เลย ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือทั้งทางด้านแรงกายและแรงใจจากเพื่อนนักศึกษาพัฒนาสังคมรุ่นที่ 14 และ 16 ซึ่งทั้งหมดข้าพเจ้าขอขอบพระคุณไว้ ณ.ที่นี้

ท้ายที่สุดขอน้อมระลึกถึงพระคุณของ คุณตา คุณพ่อ-คุณแม่ พี่ น้อง และ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมา ซึ่งได้ช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

วาสินี กฤษณวรรณ

พฤษภาคม 2539

คำนำ

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทย มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรม ให้ทันกระแสยุคโลกาภิวัฒน์ประเทศไทยจึงต้องเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมไปด้วย แต่ในขณะนี้ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือของไทยซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรงเข้าขั้นวิกฤตและมีแนวโน้มจะเลวร้ายลงไปอีก ดังนั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ที่จะเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2540 นี้ จะต้องมีการเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รุ่นใหม่ ให้ควบคู่ไปกับการพัฒนาการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมช่วยกันรณรงค์พัฒนาการศึกษา ระดับกลางระหว่างมัธยมศึกษากับอุดมศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาระดับกลางเช่นอาชีวศึกษา จะได้ผลิตทรัพยากรมนุษย์รุ่นใหม่ให้มีคุณภาพในด้านช่างฝีมือ ช่างเทคนิค เทคโนโลยีการตลาดและการจัดการที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนระบบอุตสาหกรรมให้มากขึ้นให้ทันกับกระแสโลกยุคโลกาภิวัฒน์

ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาในด้านวิชาชีพ หรือ โรงเรียนอาชีวะ ซึ่งเป็นการศึกษาของประชาชนที่เป็นแรงงานในระดับกลางของประเทศจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในยุคนี้มาก นั่นคือ การจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพจะต้องกระทำอย่างประณีตมาก การดำเนินการจัดการศึกษาผู้ปกครอง จึงมีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการที่จะช่วยตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานให้ศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาที่ดี ส่งผลให้บุตรหลานสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างถูกต้อง มีความสุขและเหมาะสมกับสังคมยุคนี้ สามารถนำวิชาความรู้ที่ได้รับมาใช้ในครอบครัวและพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลานว่า มีองค์ประกอบ ขั้นตอน รูปแบบใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนครปฐมโดยผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อ การศึกษาครั้งนี้ว่า "กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน:ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม"

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ สรุปผลการศึกษาวิจัยไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยหวังว่าคงมีเนื้อหาสาระที่ จะนำประโยชน์จากการศึกษา เพื่อไปปรับปรุง แก้ไขหรืออาจจะเป็นประ

โยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อจะได้จัดหลักสูตรให้เหมาะสม และเมื่อบุตรหลานสำเร็จการศึกษา สามารถนำวิชาความรู้มารับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

วาสินี กฤษณวรรณ

พฤษภาคม 2539

b114971

สารบัญ

		หน้า
หน้าอนุมัติ		
บทคัดย่อ		(1)
ABSTRACT		(4)
กิตติกรรมประกาศ		(7)
คำนำ		(8)
สารบัญ		(10)
สารบัญตาราง		(12)
บทที่ 1 บทนำ		
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา		1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา		4
3. ขอบเขตของการศึกษา		4
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ		4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา		
1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและกระบวนการตัดสินใจ	c2-1	5
2. แนวคิดเกี่ยวกับอาชีวศึกษา		16
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	c2-2	20
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย		33
5. สมมุติฐานของการศึกษา		34
6. นิยามศัพท์ปฏิบัติการ		34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย		
1. ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง		38
2. การรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล		45
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล		46

หน้า

บทที่ 4 ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป 47
2. องค์ประกอบในการตัดสินใจ 56
3. เหตุผลที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของผู้ปกครองและนักเรียน 59
4. ปัจจัยที่สำคัญกับกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อ 60
5. องค์ประกอบ ขั้นตอน รูปแบบ การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกส่งบุตรหลานศึกษาต่อ 72

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา 76
2. ผลการพิสูจน์สมมติฐาน 78
3. การอภิปรายผล 80
4. ข้อเสนอแนะทั่วไป 82
5. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป 83

บรรณานุกรม bi 84

ภาคผนวก q 91

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์ v 98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนและร้อยละของโรงเรียนและนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามสังกัดและลักษณะโรงเรียน	40
3.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามขนาดโรงเรียน	42
3.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอำเภอ	42
3.4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามตำบล	43
3.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามโรงเรียน	44
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ	47
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอายุ	48
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา	48
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ	49
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ	50
4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของบุตรหลานจำแนกตามเพศ	51
4.7	แสดงจำนวนและร้อยละของบุตรหลานจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	51
4.8	แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพที่ผู้ปกครองและบุตรหลานคาดหวังที่จะทำเมื่อสำเร็จการศึกษา	52
4.9	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง	53
4.10	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลข่าวสารที่ผู้ปกครองและบุตรหลานได้รับจำแนกตามบุคคล	54
4.11	แสดงจำนานและร้อยละของข้อมูลข่าวสารที่ผู้ปกครองและบุตรหลานได้รับจำแนกตามสื่อ	55
4.12	แสดงจำนวนและร้อยละของสายวิชาที่ผู้ปกครองและบุตรหลานต้องการศึกษาต่อ	56

ตารางที่ หน้า

4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทวิชาที่ผู้ปกครองและบุตรหลานต้องการศึกษาในสายอาชีพ 57

4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ 58

4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของเหตุผลที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวของผู้ปกครองและบุตรหลาน 59

4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ 60

4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ 61

4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ 62

4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ 63

4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ 64

4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของบุตรหลานกับการเลือกศึกษาต่อ 65

4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ 66

4.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของบุตรหลานกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ 67

4.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของบุตรหลานเกี่ยวกับการประกอบอาชีพกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ 68

4.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ 69

ตารางที่		หน้า
4.26	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ	70
4.27	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ	71
4.28	แสดงการสรุปตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์ในระดับมีนัยสำคัญ 0.05	79

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังเร่งพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม จึงเป็นระยะที่จำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรด้านบุคคลให้มีประสิทธิภาพ และมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งที่สุด เพราะมนุษย์สามารถก่อประโยชน์สูงสุดแก่สังคมได้ ถ้าได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความสามารถของตน ปัจจัยที่จะช่วยพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพได้คือ การศึกษา (บำรุง สุขพรรณี 2519:14) ฉะนั้นในการจัดการศึกษา จึงถือหลักว่าจะใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือค้นหาความสามารถของมนุษย์แต่ละคน แล้วส่งเสริมให้สังคมเจริญขึ้น และเมื่อสังคมเจริญขึ้นแล้วก็จะเป็นกำลังหนุนให้การศึกษาเจริญยิ่งขึ้นไปด้วย หากการศึกษาเจริญยิ่งขึ้นไปเท่าใด ความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวมนุษย์ก็จะถูกขุดค้นขึ้นมาใช้ประโยชน์มากเท่านั้น

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539)แสดงถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมมากขึ้นนายธรรมรักษ์ การพิสิษฐ์ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2537:2) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐบาลที่รับผิดชอบด้านการวางแผนกล่าวว่า"ตลาดแรงงานของไทยจะอยู่ในสภาพที่ตึงตัวมาก ไปจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 21 "และพร้อมกันนั้นก็ได้ตั้งข้อสังเกตว่า อัตราการขยายตัวของประชากรไทยกำลังชะลอตัวลง ขณะที่เศรษฐกิจของประเทศกำลังหันเหทิศทางไปสู่อุตสาหกรรมที่เน้นการใช้ฝีมือและทักษะมากขึ้น"

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือของไทย เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่รุนแรงเข้าขั้นวิกฤตและมีแนวโน้มจะเลวร้ายลงไปอีกก่อนที่สถานการณ์จะดีขึ้น หลังจากที่เศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นเวลาเจ็ดปีติดต่อกัน ไทยก็ต้องประสบปัญหาขาดแคลนวิศวกร ช่างเทคนิค และนักวิชาชีพในสำนักงานอย่างรุนแรงความต้องการแรงงานที่มีคุณภาพช่างฝีมือ ช่างเทคนิคและกำลังคนที่มีความสามารถสูงทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการตลาด และการจัดการที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนระบบอุตสาหกรรมจึงมีมากขึ้น ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาในด้านวิชาชีพ หรือโรงเรียนอาชีวะซึ่งเป็นการศึกษาของประชาชนที่เป็นแรงงานในระดับกลางของประเทศ จึงมีความสำคัญ

ต่อการพัฒนาประเทศในยุคนี้มาก มร. มาซายูกิ ฎูซูมิ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่นที่กรุงเทพฯ (2537:1) กล่าวว่า นักศึกษาที่จบมาทางสายเทคนิคมีเพียงปีละไม่กี่พันคน ในขณะที่ความต้องการของตลาดแรงงานมีมากกว่านั้นถึงสามหรือสี่เท่า ดังที่ บรรจง ชูสกุลชาติ (2517:21) ได้ให้ความเห็นว่า หากประเทศไทยมีกำลังคนระดับกลางอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถสนองการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แล้วก็สามารถพัฒนาความเป็นไทยทางเศรษฐกิจของชาติได้ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2532:32) กล่าวว่าอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการศึกษาระดับกลางระหว่างมัธยมศึกษากับอุดมศึกษา ดังนั้นการจัดการ อาชีวศึกษาที่ดีควรจะสนองความต้องการของผู้ที่จะศึกษาต่อเป็นการศึกษาระดับกลาง จึงทำให้การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นการจัดที่ยากกว่าการศึกษาระดับอื่น ดังนั้นการจัดการอาชีวศึกษา จึงต้องประณีตที่สุดในการดำเนินการผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเด็กพัฒนาเชาว์ปัญญา อุปนิสัย บุคลิกภาพตลอดจนสามารถตัดสินใจเลือกอย่างฉลาดและถูกต้องเหมาะสม ทั้งในด้านการเรียนและในด้านการวางแผนชีวิตในอนาคตของเด็กทั้งในด้านการเรียนต่อและการประกอบอาชีพ รวมทั้งช่วยให้เด็กสามารถแก้ปัญหาด้วยตัวเองและนำตัวเองได้อย่างฉลาด สามารถแก้ปัญหาใช้ชีวิตประจำวันได้ และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 รัฐบาลมีนโยบายมุ่งเน้นที่จะพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีการนำเทคโนโลยีระดับสูงมาใช้ในกระบวนการทำงาน และการผลิตทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการมากขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานครซึ่งสภาพทางภูมิศาสตร์แล้วตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน จึงถูกกำหนดให้เป็นจังหวัดที่รองรับความเจริญและการขยายตัวในด้านต่าง ๆ จากเมืองหลวง และให้เป็นพื้นที่เฉพาะในเขตอุตสาหกรรมตามผังเมืองรวม และนิคมอุตสาหกรรมไทย โรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบการด้านต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้นทุกขณะทำให้แรงงานจากภาคเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงเลื่อนไหลสู่ภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก แต่แรงงานเหล่านี้เป็นแรงงานที่ด้อยคุณภาพ ขาดความรู้ ความชำนาญ ในด้านเทคโนโลยี และการจัดการที่ทันสมัย ไม่สนองตอบต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นเทศบาลเมืองนครปฐมจึงมีโครงการที่จะจัดตั้งสถาบันส่งเสริมวิชาชีพ หรือโรงเรียนอาชีวะขึ้นในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนที่จบการศึกษาพื้นฐาน สายสามัญที่จะออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือ

ตัวเอง ได้ตามสมควร ได้มีความรู้ ประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าตามความถนัด และความต้องการของแต่ละคน

โดยที่เทศบาลเมืองนครปฐม (2536:11) วิจัยถึงความต้องการของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนต่อในสายวิชาชีพในแต่ละปีพบว่า มีนักเรียนจำนวนมากไม่สามารถเข้าเรียนได้ เนื่องจากโรงเรียนหรือสถาบันวิชาชีพมีน้อยรับเข้าเรียนได้จำนวนจำกัด แต่นักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนมาก จึงไม่สามารถเข้าเรียนได้ ตามความต้องการ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยทางการศึกษา หลายประการ ที่มีผลต่อความสามารถในการศึกษาของแต่ละบุคคล และปัจจัยเหล่านี้ก็อยู่นอกเหนือจากการควบคุม และด้านนโยบาย และการวางแผนงานของเทศบาลเมืองนครปฐม เช่นจากการศึกษาของ จรณิต แก้วก้งวาล (2523:3-5) ได้กล่าวว่า จากผลการวิจัยต่าง ๆ หลังช่วงปีพุทธศักราช 2520 ชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น เกิดจากปัจจัยหลายด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ และสังคมครอบครัวด้านสภาพส่วนตัวของนักเรียนหรือจากการศึกษาของชูเพ็ญศรี วงศ์พุทธา (2514:75-79) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไทยในชนบทเลือกทำงานหรือศึกษาต่อหลังจากการศึกษาภาคบังคับ สรุปได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ เพศ อายุ ฐานะของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา มารดา ลักษณะของผู้ใหญ่ภายในบ้าน การรับสื่อสารต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะศึกษาต่อของบุตร สงัด อุทธานันท์ (2513:143) พบว่า ผู้ปกครองไม่ส่งเด็กในปกครองเข้าเรียนต่อนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ผู้ปกครองยากจน นอกจากนั้น ก็เป็นปัจจัยจากความต้องการใช้แรงงานเด็กเป็นส่วนใหญ่และยังเกี่ยวข้องกับสภาพทางสังคมและสภาพเกี่ยวกับตัวเด็กบางประการ ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้เรียนต่อ การเดินทางไม่สะดวก

ผู้ทำการวิจัย ตระหนักดีว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะพิจารณาสถานภาพของบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะอย่างอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และ สามารถเป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาสังคม ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าไปในทิศทางที่ต้องการได้ การศึกษาจะไม่สามารถพัฒนาให้เจริญขึ้นไปได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลเช่น บิดามารดาหรือผู้ปกครอง และจากสภาพแวดล้อมเช่นตลาดแรงงานซึ่งสามารถรองรับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาได้อย่างเพียงพอ องค์ประกอบเหล่านี้ จะช่วยผลักดันให้การศึกษาเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาถึงกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน โดยทำการศึกษา ประชากรกลุ่มผู้

ปกครองของบุตรหลานที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537 ในเขตจังหวัดนครปฐมซึ่งผู้ทำการศึกษาต้องการศึกษาว่าผู้ปกครองมีองค์ประกอบ,ขั้นตอน และ ใช้รูปแบบในการตัดสินใจเพื่อส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาอย่างไรบ้าง เพื่อนำผลการศึกษานี้ไปเป็นแนวทางการพิจารณาในการเสนอแนะวางแผนการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ เพื่อสนองตอบความต้องการศึกษาของประชาชนและตลาดแรงงานภายในท้องถิ่นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึง กระบวนการในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเรียนต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน

2. เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบ ขั้นตอน และเหตุผลสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อของบุตรหลาน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษากรณีผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในช่วงระยะเวลาที่กำลังศึกษาในเทอมปลาย ของปีการศึกษา 2537 ในเขตจังหวัดนครปฐม

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางวิชาการ คือ ผลการศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการตัดสินใจและองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าเรียนต่อโรงเรียนอาชีวะ

2. ประโยชน์ทางปฏิบัติ คือ ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์เพื่อวางแนวทางในการเสนอแนะ และจัดการศึกษาระดับอาชีวะในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการศึกษาของประชาชนและตลาดแรงงานภายในท้องถิ่นต่อไป

บทที่ 2
แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
และกรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

การนำเสนอในบทนี้จะแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจและกระบวนการตัดสินใจ

ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับอาชีวศึกษา

ส่วนที่ 3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ส่วนที่ 5 สมมติฐานของการศึกษา

ส่วนที่ 6 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

2.1 แนวคิด เกี่ยวกับการตัดสินใจ

ความหมาย

สมพงศ์ เกษมสิน (2517:36) กล่าวว่า การตัดสินใจคือการเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ (2521:208) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกจากตัวเลือกหรือ ทางออกหลาย ๆ ทาง และพยายามเลือกตัวเลือกหรือทางออกที่ดีที่สุด

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2530:132) กล่าวว่า การตัดสินใจจะเป็นแต่เพียงความตั้งใจที่ดีเท่านั้น จนกว่าการตัดสินใจนั้นกลายเป็นการดำเนินการปฏิบัติ

แสวง รัตนมงคลมาศ (2527:73) กล่าวว่า การตัดสินใจหมายถึง การเลือกบนทางเลือก (Choice of Alternatives)ซึ่งทางเลือกนั้นจะต้องมี

1. ทางเลือกหลายทาง หากมีทางเลือกทางเดียวไม่ถือว่าเป็นการตัดสินใจ
2. ต้องใช้เหตุผลประกอบการพิจารณา โดยใช้ข้อมูลตัวเลขต่างๆมาพิจารณาตัดสินใจด้วย
3. จุดมุ่งหมายที่แน่นอน การตัดสินใจนั้นกระทำไปเพื่ออะไร

Barnard (อ้างในวุฒิชัย,2523:3) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจว่าเป็นวิธีการที่จะลดจำนวนทางเลือกลงมา โดยใช้เทคนิคใดก็ตามที่จะเลือกทางเลือกเหล่านั้นลงมาเหลือทางเดียว

จากความหมายของการตัดสินใจที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การตัดสินใจหมายถึง การเลือกคิดอันจะนำไปสู่การปฏิบัติหลาย ๆ ทางเลือกเพื่อให้ได้ทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุดเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งใจ

2.2 แนวคิดเรื่องกระบวนการตัดสินใจ

Fremon Shull (อ้างใน วุฒิชัย จำนงค์ 2523:4)กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการของมนุษย์ เกี่ยวพันทั้งในแง่บุคคลและสังคม การตัดสินใจจะเกิดจากการใช้ดุลพินิจซึ่งมาจากข้อเท็จจริงและค่านิยมของแต่ละคน ที่จะเลือกทางเลือกที่เขาคิดว่าจะสนอง ความมุ่งมาดปรารถนา ความต้องการของเขาได้

กระบวนการตัดสินใจ นักวิชาการที่ศึกษากระบวนการตัดสินใจ ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจในลักษณะที่แตกต่างกันตามความคิดของแต่ละบุคคล โดยแบ่งตามกิจกรรมที่บุคคลได้ทำขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายขั้นตอน การแบ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจนั้นมีผู้แบ่งไว้หลายแบบ เช่น

Richard M. Hodgetts,Donald F.Kuratko (1988: 82-83) กล่าวว่า ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจภายใต้แนวทางเชิงเหตุผล (Steps Involved in The Rational Decision-Making Process) มีดังนี้

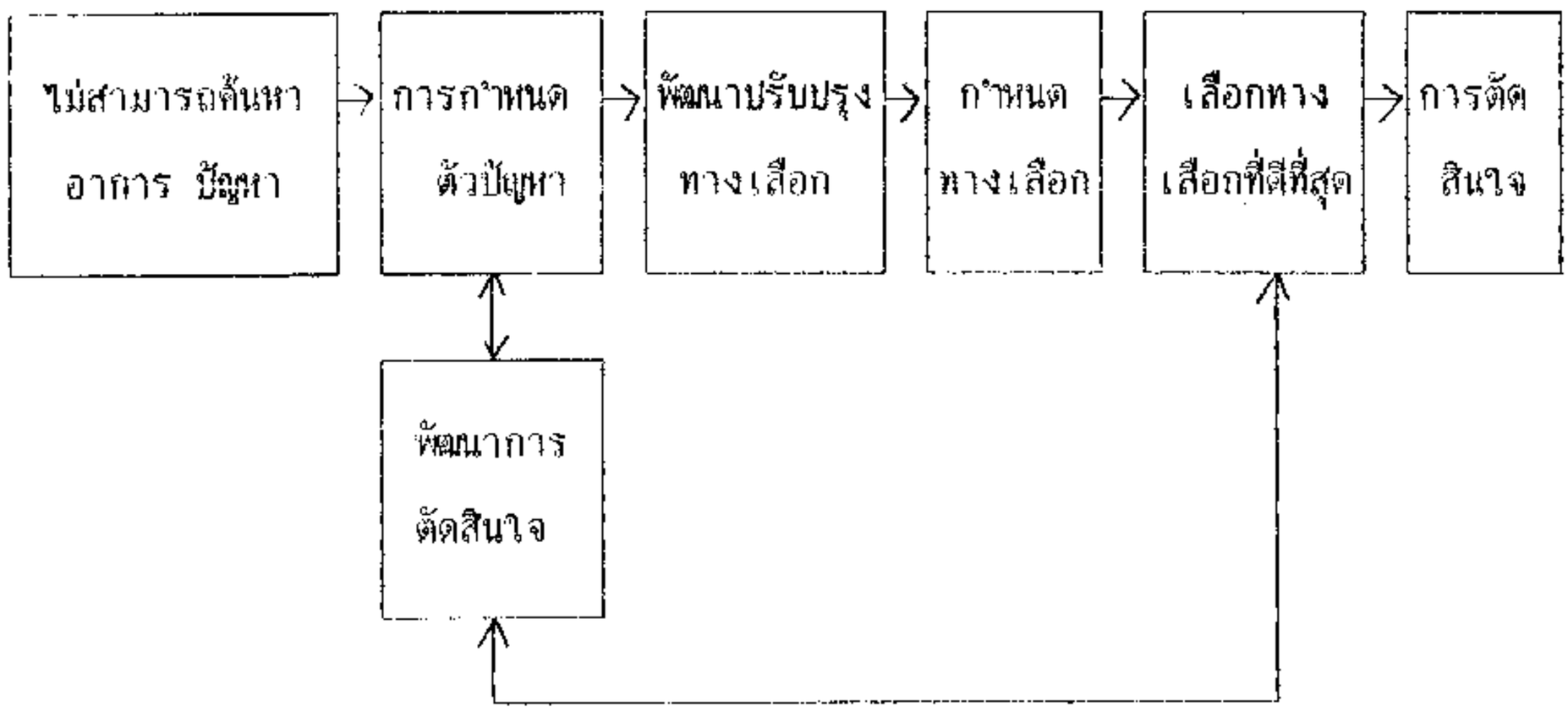

กระบวนการตัดสินใจภายใต้แนวทางเชิงเหตุผล

(Rational Dicision-Making Process)

เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นลักษณะของการหาทางเลือกที่ดีที่สุดเป็นพื้นฐาน ซึ่งนักวิชาการได้แบ่งขั้นตอนในการตัดสินใจโดยถือแนวพิจารณา การแก้ปัญหา (Problem Solving Approach) เป็นเกณฑ์ในการศึกษาพิจารณาโดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร (Data Collection) เนื่องจากว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีสาเหตุการเสาะหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา คือการเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุนั้น เพื่อมาเป็นส่วนประกอบของการตัดสินใจ จะต้องกระทำอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ทั้งในแง่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collective) และในแง่การวิเคราะห์ (Analysis) ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับการวิจัย

2. ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (Formulation Alternatives) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการตัดสินใจ เป็นการพยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้ในหลาย ๆ วิธี ต้องกำหนดให้ได้ในรูปธรรมหลัก ข้อเท็จจริงหลัก (Main Fact) เป็นอย่างไรบ้าง และในทางปฏิบัติต้องสร้างฉาก (Scenario) ขึ้นมาก่อนว่า เรื่องนี้มีทางเลือกอะไรบ้าง ในทางเลือกนั้น ๆ มีข้อเท็จจริงรูปธรรมหลัก ๆ อะไรบ้าง

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก (Analysing Alternatives) ในการวิเคราะห์ทางเลือกนั้นควรใช้ความเป็นจริงที่เป็นภาวะวิสัย (Objective Analising)พยายามหลีกเลี่ยงการนำค่า (Value)ทั้งหลายมาเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์

4. ขั้นตอนการเปรียบเทียบค่าทางเลือก (Value Comparison) ขั้นตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบโดยนำค่า (Value) มาเกี่ยวข้องนำมาเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่นๆ ที่ปลอดจากค่าแล้วมาพิจารณาทางเลือกอีกทีหนึ่ง

5. ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกบนทางเลือกที่ดีที่สุด (Choice of Alternative on the best set of Alternative) ขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจ ทางเลือกที่ดีที่สุด

วุฒิชัย จานงค์ (2525:4-10) ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ

1. การกำหนดตัวปัญหา (Problem Identification) เป็นการสร้างความแน่ใจโดยการค้นหา ทำความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริง ซึ่งเคปเนอร์และเออร์เกอร์ (Kepner และ Iregor,1965) ได้เสนอว่า การตัดสินใจนั้นอยู่ที่การกำหนดตัวปัญหาที่แท้จริงออกมาให้ได้นั้นเอง

2. การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้น (Information Search) การที่จะเกิดปัญหาใด ๆ ขึ้นมาจำเป็นต้องมีสาเหตุ ดังนั้นการแสวงหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นก็เป็นการแสวงหาสิ่งที่เป็นสาเหตุ หรือสิ่งที่ก่อให้เกิดตัวปัญหานั้น การหาข่าวสารควรจะเป็นไปตามแนวความคิดที่ว่าข่าวสารที่หามานั้น จำเป็นจะต้องมีความเกี่ยวข้องและจำเป็นกับตัวปัญหา ตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหานั้น

3. การประเมินข่าวสาร (Evaluation of Information) ข่าวสารที่ได้มาจำเป็นต้องมีการประเมินค่าดูว่าข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสม เพียงพอ และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ ซึ่งจะทำให้มีการแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมหลังจากประเมินค่าข่าวสารแล้วว่าไม่เพียงพอหรือไม่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหาที่จะทำการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ

4. การกำหนดทางเลือก (Listing of Alternative) การกำหนดทางเลือกเป็นความพยายามที่จะครอบคลุมวิธีการที่จะแก้ปัญหาได้ในหลาย ๆ วิธี ในการกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทางนั้นทางเลือกทุกทางอาจจะช่วยเราแก้ปัญหา แต่อาจจะมีความสำคัญหรือจำเป็นตลอดจนความเหมาะสมในหลาย ๆ ระดับด้วยกัน ความจำเป็นอีกอย่างคือการกำหนดทางเลือกที่มีลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหา เพื่อที่จะสรุปในการที่จะเลือกในขั้นต่อไป

5. การเลือกทางเลือก (Selection of Alternative) ในขั้นนี้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริงความจริงแล้วขั้นนี้ก็เป็นเพียงอีกขั้นหนึ่งที่อยู่ในขั้นตอนของการตัดสินใจ

อรุณ รักธรรม (2534:5) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการใช้เหตุผลในการตัดสินใจดังนี้

1. การทำความเข้าใจในเรื่องของปัญหา
2. การกำหนดและหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
3. การวิเคราะห์ทางเลือก
4. การเปรียบเทียบแต่ละทางเลือก
5. เลือกทางเลือกที่แก้ปัญหาที่ดีที่สุด

ในการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น กล่าวได้ว่า แม้นักวิชาการจะแบ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน แต่ขั้นตอนหลักที่สำคัญในกระบวนการตัดสินใจเชิงทฤษฎีประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ขั้นตอนคือ การตระหนัก และวิเคราะห์ปัญหาการรวบรวมข้อมูล และกำหนดทางเลือก การประเมิน หรือพิจารณาทางเลือกการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและการปฏิบัติตามทางเลือก รวมทั้งการติดตามผล

รูปแบบการตัดสินใจ (Type of Decision-Making) มี 2 รูปแบบคือ

1. แบบไม่เป็นวิทยาศาสตร์ (Non-Scientific Types)

1.1 บนความรู้สึก (Heuristic) เป็นการตัดสินใจบนฐานความรู้สึก ไม่มีทางเลือก เป็นการตัดสินใจโดยใช้อัตตวิสัยของผู้ตัดสินใจเป็นหลัก

1.2 บนกรอบจารีต(Normative)เป็นการตัดสินใจที่ขึ้นกับจารีตและวัฒนธรรมที่สังคมดำรงอยู่ ดังนั้นการตัดสินใจจะไม่มีทางเลือกอื่น

1.3 บนความเชื่อ (Myths) เป็นการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนฐานความเชื่อจะทำให้ผู้ตัดสินใจไม่คิดถึงทางเลือกอื่นเลย

2. แบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Types)

2.1 แนวทางการใช้ภาพรวมประสบการณ์ (Holistic Approach) เป็นแนวทางการตัดสินใจที่ผู้ตัดสินใจต้องเข้าใจปัญหาและมีประสบการณ์ในการมองภาพรวม (Totality) อย่างรอบด้าน ไม่ยึดติดเพียงแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งหรือจะไม่มองเป็นเสี่ยงเสี้ยว ต้องเห็นภาพรวม ภาพรวมคือโครงสร้างและกระบวนการทั้งหมด การมองภาพโดยรวมก่อนการตัดสินใจนั้นจะบอกได้ว่าการตัดสินใจนั้นถูกหรือผิด แต่อาจจะไม่ทราบหรือบอกไม่ได้ในรายละเอียด แต่เป็นการบอกทิศทางของการตัดสินใจว่าโดยภาพรวมนั้นถูกหรือผิด มีทิศทางอย่างไร นอกจากนี้ในกรณีจะตัดสินใจให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือริเริ่มงานใหม่ๆ ในองค์กร ปัญหาแรกที่จะต้องประสบคือความขัดแย้งจากผู้ที่ได้รับผลกระทบดังนั้น ผู้ตัดสินใจจะต้องเข้าใจถึงธรรมชาติของความขัดแย้งอย่างแจ่มชัด นอกจากเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้งแล้วการมองปัญหาอย่าง Holistic ทำให้เราสามารถจำแนก (Classified)ฝ่ายที่ขัดแย้งกับฝ่ายนำหรือฝ่ายที่ต้องเป็นผู้ที่ตัดสินใจได้ ซึ่งปกติ จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังแผนภาพ

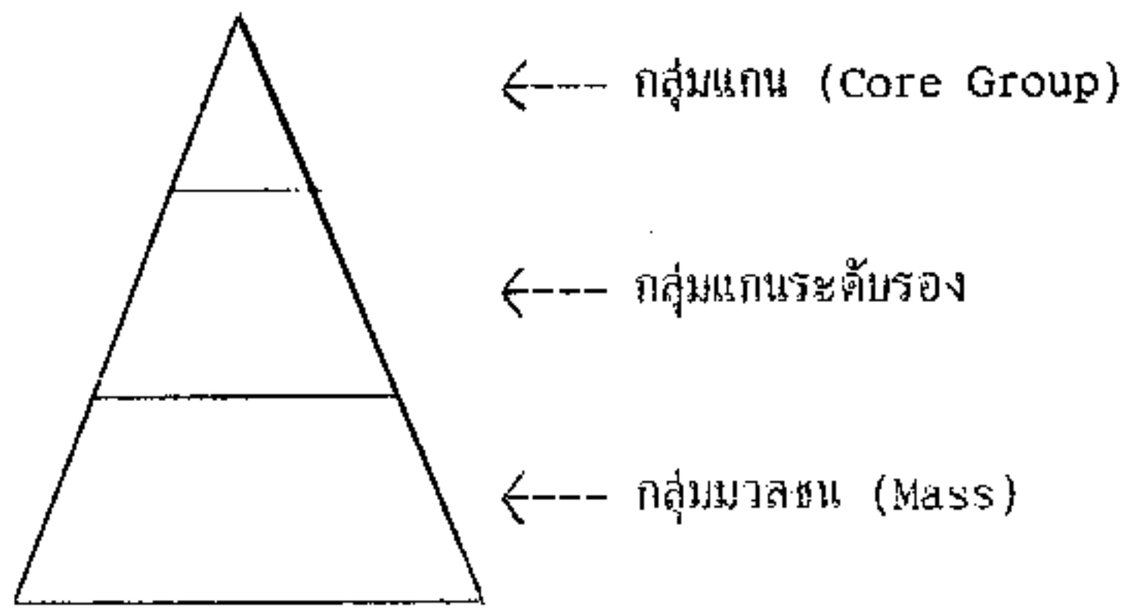

การที่สามารถจำแนกกลุ่มที่เป็นคู่ขัดแย้งได้จะเป็นประโยชน์ในการเลือกใช้วิธีเข้าไปจัดการในกลุ่มนั้นๆ คือ

- ในกลุ่มแกนนำ ใช้วิธีการปรึกษาหารือ (Consult)
- ในกลุ่มแกนระดับรอง ใช้วิธีขายความคิด (Sale)
- ในกลุ่มมวลชนระดับล่าง ใช้วิธีการออกคำสั่ง หรือบอกสั่ง (Tell)

2.2 แนวทางผลักดันทางการเมือง (Political Incremental Approach) แนวทางผลักดันทางการเมือง แยกการตัดสินใจได้ 2 ประเด็นคือ

2.2.1 ลักษณะการตัดสินใจเป็นการเลือกค่า (Choice of Value) มี 2 ด้านคือ

1.ความเป็นจริงทางด้านภาวะวิสัย (Objective Reality) เป็นการใช้แนวทางเชิงเหตุผล

2.ความเป็นจริงทางด้านอัตตวิสัย (Subjective Reality) ซึ่งใช้ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม จารีตประเพณี ความยุติธรรม อยุติธรรม เป็นการใช้ค่า (value) เข้ามาเกี่ยวข้อง

2.2.2 กลไกการตัดสินใจตามแนวทางผลักดันทางการเมืองเป็นเรื่องของขั้วการสวิง (Poles of Swing) ว่าจะผลักดันให้เป็นขั้วไหนระหว่างขั้วบวกกับขั้วลบ (Positive-Negative Swing)

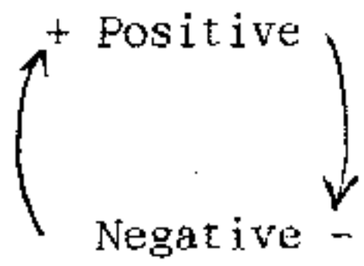

ผู้ตัดสินใจต้องวิเคราะห์ ขั้วบวก ขั้วลบ และแนวคิดจุดยืนฝ่ายตนว่าอยู่จุดไหน อย่างไร จึงทำการผลักดันไปขั้วนั้น

2.3 แนวทางเชิงเหตุผล (Rational Approach)เป็นการตัดสินใจที่เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นลักษณะการหาทางเลือกที่ดีที่สุด เป็นพื้นฐานการตัดสินใจนั้นขึ้นกับเหตุผลและข้อเท็จจริงนั้น ๆ เน้นข้อมูลทางภาวะวิสัยอาจมีปัญหาบ้างในการปฏิบัติ คือถ้าเราตัดสินใจต้องหาข้อมูลให้พร้อมตลอดเวลาภายใต้แนวทางนี้จะมีข้อโต้แย้งในข่าวสารที่สมบูรณ์ (Complete Information)กับข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete Information) ในการตัดสินใจนั้นต้องหาข้อเท็จจริง รูปธรรมทั้งหลายมาประกอบการตัดสินใจ และมีข้อโต้แย้งที่ว่าในโลกความเป็นจริงมักจะขาดความพร้อม ดังนั้นการตัดสินใจต้องอยู่ภายใต้ความไม่สมบูรณ์ (Dicision-Making Under Incomplete Information) ถ้าเชื่อต่อไปการตัดสินใจในแนวทางนี้ ควรมีข่าวสารข้อมูลที่พร้อมและสมบูรณ์

จุดอ่อน จุดแข็ง ของแนวทางการตัดสินใจเชิงเหตุผล (Strengths and Weakness of Rational Decision-Making)

เพื่อเป็นการเปรียบเทียบจุดอ่อนจุดแข็งของการตัดสินใจทั้ง 3 แนวทางที่เป็นวิทยาศาสตร์ ดังนี้

แนวทางการตัดสินใจ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. แนวทางการใช้ภาพรวมประสบการณ์ (Holistic Approach)	1. การตัดสินใจโดยมองภาพรวมจะมองเห็นทิศทางของการตัดสินใจได้เด่นชัด 2. การตัดสินใจใช้เวลารวดเร็ว	1. ไม่สามารถบอกในรายละเอียดได้ดี 2. เป็นการตัดสินใจขึ้นกับปัจเจกบุคคล 3. ในการเรียนรู้นั้นเป็นไปในลักษณะการถ่ายทอดประสบการณ์บทเรียนซึ่งกันและกันแต่จะศึกษาเล่าเรียนเป็นกระบวนการขั้นตอนไม่ได้ เพราะขาดกลไกที่เด่นชัด แนวทางนี้อยู่ที่การลองผิดลองถูก(Try and Error)

แนวทางการตัดสินใจ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
2. แนวทางด้านการเมืองผลักดัน (Political Incremental Approach)	ตัวแนวทางเป็นเรื่องของค่า(Value) การตัดสินใจในแง่ของกลไก กระบวนการ พยายามผลักดันให้เกิดขั้วบวกขั้วลบ ทำให้ได้ข้อคิดว่า การตัดสินใจทำอะไรก็ตามต้องทำเป็นระบบกระบวนการ เป็นชุด ไม่สามารถทำได้อย่างยิ่งกระสุนนัดเดียว (One Shot) จึงจะแก้ไขหรือผลักดันสิ่งเหล่านั้นออกมาได้เป็นขั้วบวกหรือขั้วลบ	แนวทางนี้ถูกมองว่าไม่เป็นวิชาการในความรู้สึกของคนไทย จะมองว่าเป็นวิชาการ
3. แนวทางเชิงเหตุผล (Rational Approach)	เป็นไปทางวิทยาศาสตร์ มีความสมบูรณ์ในรายละเอียด	1. ข้อมูลเป็นภาวะวิสัย (Objective Reality) มากจึงมักมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ 2. การตัดสินใจมักล่าช้า ต้องดูความพร้อมของข้อมูล

การผสมผสานรูปแบบและแนวทางการตัดสินใจในด้านปฏิบัติการ : กรณีตัวอย่างที่หลากหลาย (Mixing Types and Approaches of Decision-Making in Action-Variety of Cases) โดยเฉพาะในแนวทางที่เป็นวิทยาศาสตร์ ทั้ง 3 แนวทางคือ

1. แนวทางการใช้ภาพรวมประสบการณ์ (Holistic Approach)
2. แนวทางผลักดันทางการเมือง (Political Incremental Approach)
3. แนวทางเชิงเหตุผล (Rational Approach)

ในความเป็นจริงการตัดสินใจมักจะไม่ใช่แนวทางใดแนวทางหนึ่ง แต่จะประสานกันอย่างน้อย 2 หรือ 3 แนวทาง ถ้าติดยึดกับแนวทางใดแนวทางหนึ่งจะมีลักษณะการตัดสินใจที่เป็นเสี่ยงเสี้ยว ดังนั้นการตัดสินใจที่ดีควรเป็นรูปแบบผสมผสานอย่างไร (How to mix) จะเป็นด้านหลัก อะไรเป็นด้านรอง อะไรมาก อะไรน้อย (How Much)

2.3 ทฤษฎีการตัดสินใจ (The Multiple Factors theory of Decision Making)

William W.Reeder (อ้างใน นาถเจสียว 2530:13) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลและได้แสดงให้เห็นว่า การกระทำของบุคคลนั้นเป็นผลมาจาก การที่บุคคลมีความเชื่อหรือไม่เชื่อ (Belief or Disbelief) ในสิ่งนั้นๆ ดังนั้นในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมทางสังคมของบุคคลทุกเรื่อง จึงเป็นผลมาจากการที่มีความเชื่อและไม่เชื่อดังกล่าว โดยเฉพาะพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจนั้น Reeder ได้เสนอความคิด และแนวทางการวินิจฉัยในพฤติกรรม โดยการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของปัจจัยต่าง ๆ จำนวน 15 ปัจจัย ที่เกี่ยวพันกับความเชื่อถือ โดยแบ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ออกเป็นปัจจัย ความเชื่อ 10 รูปแบบและความไม่เชื่อ 5 รูปแบบที่ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจ และกระทำพฤติกรรมทางสังคม Reeder ได้แบ่งปัจจัยออกเป็นประเภทต่าง ๆ ถึง 3 ประเภทคือ ปัจจัยดึง (Pull Factors) ปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยความสามารถ (Able Factors) ดังนี้

ปัจจัยดึง (Pull Factors)

1. เป้าประสงค์ (Goals) ความมุ่งประสงค์ที่ให้บรรลุ และให้สัมฤทธิ์จุดประสงค์ในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น ผู้กระทำจะมีกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ไว้ก่อนล่วงหน้า และผู้กระทำพยายามกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์

2. ความเชื่อ (Belief Orientation) ความเชื่อนั้นเป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับรู้ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดหรือความรู้ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลและพฤติกรรมทางสังคมในกรณีที่ว่า บุคคลจะเลือกรูปแบบของพฤติกรรมบนพื้นฐานของความเชื่อที่ตนยึดมั่นอยู่ ซึ่งความเชื่อนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525:42) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า คือการยอมรับข้อเสนอใดข้อเสนอหนึ่งว่าเป็นจริง ความเชื่อจะก่อให้เกิดภาวะทางจิตใจในบุคคล ซึ่งอาจเป็นพื้นฐานสำหรับการกระทำโดยสมัครใจของบุคคลนั้น แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อนี้จะทำให้บุคคลได้กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมก็เป็นได้

3. ค่านิยม (Value Standards) เป็นสิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง ค่านิยมนั้น เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งมีลักษณะถาวร ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกทางทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบ ค่านิยมมีผลต่อการตัดสินใจในกรณีที่ว่า การกระทำทางสังคมของบุคคลพยายามที่จะกระทำให้สอดคล้องกับค่านิยมที่ยึดถืออยู่

4. นิสัย และขนบธรรมเนียม (Habits and Customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้วสืบต่อการมาด้วยประเพณี และถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการที่สังคมไม่เห็นชอบด้วยในการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์นั้น ส่วนหนึ่งจึงเนื่องมาจากแบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้ให้แล้ว

ปัจจัยผลัก (Push Factors)

5. ความคาดหวัง (Expectation) คือ ท่าทีของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นถือปฏิบัติ และกระทำในสิ่งที่ตนต้องการดังนั้นในการเลือกกระทำพฤติกรรม (Social Action) ส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับการคาดหวัง และท่าทีของบุคคลอื่นด้วย

6. ข้อผูกพัน (Commitments) คือสิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่าเขาถูกผูกมัดที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ ข้อผูกพันจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำของสังคมเพราะผู้กระทำตั้งใจที่จะกระทำสิ่งนั้น ๆ เนื่องจากเขารู้ว่าเขามีข้อผูกพันที่จะต้องกระทำ

7. การบังคับ (Force) คือ ตัวช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจกระทำได้เร็วขึ้นเพราะขณะที่ผู้กระทำตั้งใจจะกระทำสิ่งต่าง ๆ นั้น เขาอาจจะยังไม่แน่ใจว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้นดีหรือไม่ แต่เมื่อมีการบังคับก็จะทำให้ตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นได้เร็วขึ้น

ปัจจัยเรื่องความสามารถ (Able Factors)

8. โอกาส (opportunity) เป็นความคิดของผู้กระทำที่เชื่อว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ

9. ความสามารถ (Ability) คือ การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตัวเองซึ่งก่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องนั้นได้ การตระหนักถึงความสามารถนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม โดยทั่วไปแล้วการที่บุคคลกระทำพฤติกรรมใด ๆ บุคคลจะพิจารณาความสามารถของตนเองเสียก่อน

10. การสนับสนุน (Support) คือสิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับหรือคิดว่า จะได้รับจากการกระทำนั้น ๆ

จากองค์ประกอบทั้ง 10 ประการ Reeder ได้อธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย หรือสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำทางสังคม ดังนี้

1. ในสถานการณ์ของการกระทำทางสังคมจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหลายคน ซึ่งแต่ละคนก็จะมีเหตุผลแต่ละอย่างในการตัดสินใจในการกระทำ

2. บุคคลหรือองค์การจะตัดสินใจหรือแสดงการกระทำบนพื้นฐานของกลุ่มเหตุผล ซึ่งผู้ตัดสินใจเองได้คิดว่า มันสอดคล้องหรือตรงกับปัญหา และสถานการณ์นั้น

3. เหตุผลบางประการจะสนับสนุนการตัดสินใจ และเหตุผลบางประการจะต่อต้านการตัดสินใจ

4. เหตุผลนั้น ผู้ตัดสินใจเองจะตระหนัก หรือให้น้ำหนักที่แตกต่างกันในการเลือกเหตุผลหรือปัจจัยที่มามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

5. เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้น อาจจะเป็นเหตุผลเฉพาะจากเหตุผลเพียงหนึ่งประการ หรือมากกว่าจำนวนเหตุผล หรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำนั้น 10 ประการที่กล่าวมาแล้ว

6. อาจจะมีเหตุผลสองหรือสามประการจากเหตุผลทั้ง 10 ประการ หรืออาจจะไม่มีเลย ที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในทุกโอกาส

7. กลุ่มของปัจจัย หรือเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทางสังคมนั้น ย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงได้

8. ผู้กระทำผู้ตัดสินใจสามารถจะเลือกทางเลือกโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างกันออกไปในบุคคลแต่ละบุคคล

9. สำหรับกรณีเฉพาะบางอย่างภายใต้การกระทำทางสังคม จะมีบ่อยครั้งที่จะมีทางเลือกสองหรือสามทางเพื่อที่จะสนองตอบต่อสถานการณ์นั้น

10. เหตุผลที่จะตัดสินใจสามารถที่จะมองเห็นได้จากทางเลือกที่ถูกเลือกแล้ว

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับอาชีวศึกษา

มีผู้ให้คำนิยามและแนวความคิดไว้มากมายแต่ก็จะหาคำนิยาม หรือแนวความคิดที่ถูกต้องทั้งหมดได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากแนวความคิดหรือหลักในการมองคุณค่าของการอาชีวศึกษามักจะแตกต่างกันในด้านทัศนคติ ค่านิยมหรือความลำเอียงใด ๆ ที่มักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ นอกเหนือจากนั้นปัญหาอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ก็มักจะมีผลทำให้ความหมายของการอาชีวศึกษาแตกต่างกันไปอีกด้วย การให้ความหมายในที่นี้จะแยกอย่างกว้าง ๆ เป็น 2 นัยดังนี้

ก) ความหมายตามรูปศัพท์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525 คำว่า อาชีพ อาชีวะ หมายถึง การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำ เพื่อเลี้ยงชีพ และคำว่าอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ ส่วนรูปศัพท์ภาษาอังกฤษนั้น คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า การอาชีวศึกษา ได้แก่ Career Education, Vocational Education, Technical Education และ Technical and Vocational Education ซึ่งแต่ละคำมีความหมายดังนี้คือ

Ralph C. Wenrich and William J. Wenrich (1974:7) กล่าวว่า Career Education หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ได้ค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อการทำงาน เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจได้ฝึกฝน และได้ประสบความสำเร็จในโลกแห่งการทำงาน กระบวนการนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนการพัฒนาอาชีพ และส่วนการฝึกฝนอาชีพ ส่วนการพัฒนาอาชีพ ได้แก่ การให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงโลกแห่งการทำงานและสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพและส่วนการฝึกฝนอาชีพเป็นการจัดการศึกษาเชี่ยวชาญเฉพาะอาชีพหรือเฉพาะกลุ่มอาชีพให้แก่ผู้เรียน

Carter V.Good (1959:603) กล่าวว่า Vocational Education หมายถึง โปรแกรมการศึกษาซึ่งมีระดับต่ำกว่าระดับวิทยาลัย เพื่อฝึกอบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาแรงงานฝีมือที่มีงานทำอยู่แล้วให้มีแรงงานฝีมือระดับสูงขึ้น การศึกษาดังกล่าวรวมแขนงวิชาชีพต่าง ๆ เหล่านี้ คือการอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค การเกษตร การพาณิชย์ และคหกรรม และ Technical Education หมายถึง การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ด้านเทคนิคหรือการปฏิบัติทางเทคนิค และทักษะมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นช่างเทคนิค ปกติจัดในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ไม่ถึงระดับปริญญา

Curti R. Finch and John R. Crunkilton (1979:112) กล่าวว่า Technical and Vocational Education หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะอย่างในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือในระดับวิทยาลัยชุมชนและระดับสถาบันเทคนิค คณะกรรมการแผนโคลัมโบฝ่ายวิทยาลัย (Staff of Colombo Plan Staff College) (1980:263) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ในความหมายที่กว้าง หมายถึง การศึกษาที่พัฒนาทักษะและความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพในวงงานต่าง ๆ หรือประกอบอาชีพส่วนตัวได้ ส่วนในความหมายที่เฉพาะเจาะจง หมายถึง การศึกษาที่เตรียมผู้เรียน เพื่อการดำรงชีวิต เพื่อการประกอบอาชีพ และเพื่อการเป็นพลเมืองดี

(ข) ความหมายโดยอรรถเป็นการให้ความหมายของการอาชีวศึกษาในทัศนะต่าง ๆ ของนักวิชาการที่สนใจการอาชีวศึกษา ซึ่งได้ให้ความหมายแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ภิญโญ สาธร (331) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาและครูเป็นผู้สอน มีรัฐสนับสนุนและควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานเพื่อมิให้เป็นการลงทุนให้การศึกษาโดยเปล่าประโยชน์เนื่องจากใช้ไม่ได้

ศิริชัย ชินตังกูร และเกษร สิทธิภู่ประเสริฐ กล่าวว่าการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาทางด้านวิชาชีพทั้งที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง หรือมิใช่วิชาชีพชั้นสูงวิธีการจัดนั้น อาจจัดได้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียน และรวมถึงการจัดการศึกษาที่ไม่เป็นทางการอีกด้วย

ประสิทธิ์ แจคปทุมสวัสดิ์ ให้ความหมายว่าการอาชีวศึกษาคือบรรดากิจกรรมทั้งหมดทั้งในและนอกสถาบันอาชีวศึกษาที่ได้จัดไว้เป็นแบบ ๆ ขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความชำนาญความคล่องแคล่วให้กับงานที่จะยึดไว้กระทำการประกอบอาชีพ รวมทั้งการฝึกฝน การฝึกหัดการแนะแนวอาชีพใน

รรงเรียนและสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษามีโปรแกรมการอบรมการออกไปฝึกงานมีการฝึกอบรมงานกิจกรรมอาชีพใหม่ขึ้นอีกสำหรับบุคลากรด้วย

ธนู แสวงศักดิ์ (2506:1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่ได้วางแบบหรือโครงการไว้ เพื่อที่จะให้นักเรียนแต่ละคนได้มีการพัฒนาทักษะ ความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติที่ดี นิสัยการทำงานที่ดีและความพึงพอใจที่จะทำงาน ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมามีความจำเป็นสำหรับผู้ที่จะออกไปประกอบอาชีพให้มีงานทำเป็นหลักเป็นฐานมีความก้าวหน้าในการรับจ้างอันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการผลิตของชาติ

บุศรินทร์ ปัทมาคม (2517:34) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาคือ การให้พื้นฐานวิชาชีพซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ และความชำนาญในการที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจการอาชีวศึกษาของประเทศใดก็ตามจะต้องจัดให้อยู่บนพื้นฐานของสังคม และให้เหมาะสมกับแนวทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น

วิเวก ปางขุมพงศ์ (2523:1) อธิบายว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษาฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และสังคม การศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตร กำหนดเวลาศึกษาอบรมไว้แน่นอน หรือดำเนินการแบบนอกโรงเรียน เช่น มีความรู้จากพ่อแม่ จากการฝึกอบรม ทำงานโรงงาน จากการแนะนำอบรมส่งเสริมจากหน่วยงานเอกชน หรือราชการ เป็นต้น จากความหมายตามรูปศัพท์ และจากทัศนะของนักวิชาการที่สนใจการอาชีวศึกษา ที่ให้ความหมายของการอาชีวศึกษา พอสรุปได้ว่า

1. การอาชีวศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั้งระบบ

2. การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่ได้วางแบบหรือโครงการไว้ ทั้งที่เป็นวิชาชีพชั้นสูงหรือมิใช่วิชาชีพชั้นสูง ที่มุ่งให้การศึกษาฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม

3. การอาชีวศึกษาอาจจัดได้ทั้งในระบบโรงเรียน และนอกโรงเรียน

หลักพื้นฐานทางอาชีวศึกษา

ไม่ว่าการอาชีวศึกษาจะผลิตกำลังคนระดับใน และเพื่อป้อนตลาดแรงงานส่วนไหนก็ตาม การอาชีวศึกษาจะต้องยึดหลักการพื้นฐานที่สำคัญสองประการคือ

1. ผู้สอนและผู้เรียนทางอาชีวศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และเข้าใจบทบาทความสำคัญของการอาชีวศึกษา จึงจะทำให้การอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ฉะนั้นโปรแกรมการอาชีวศึกษาแขนงต่าง ๆ จึงต้องจัดดำเนินการภายใต้หลักการและความมุ่งหมายของการให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำงาน และมีงานทำตามที่ได้ศึกษาอบรมไปจึงจะทำให้การอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีเป้าหมายและทิศทาง (วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ 2526:1-2)

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กันตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การอาชีวศึกษาที่ผลิตคนที่มีคุณภาพ ย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชาติ (เจริญ ชูลาภ 2524:329-330)

ประเภทของหลักสูตรอาชีวศึกษา

หลักสูตรอาชีวศึกษาที่เปิดสอนโดยทั่วไป มี 2 ประเภท คือ

1. หลักสูตรระยะสั้น หรือที่จัดเป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียน ใช้ระยะเวลาในการเรียน 3 เดือน ถึง 1 ปี แบ่งเป็นรายวิชา (Course) ประมาณ 3 หรือ 5 เดือน

2. หลักสูตรระยะยาว จัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบ ซึ่งได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค,หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและหลักสูตรปริญญาตรี

ประเภทวิชาของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ประเภทวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2532:2-4) ได้แก่

1. เกษตรกรรม
2. พาณิชยกรรม
3. คหกรรม
4. ศิลปหัตถกรรม
5. อุตสาหกรรม

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เปิดสอนอาชีวศึกษาได้ 3 หลักสูตร ดังนี้คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จัดอยู่ในระดับมัธยมศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาจากมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เรียนต่ออีก 3 ปี

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวท.) จัดอยู่ในระดับมัธยมศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5,ม6) เข้าเรียนต่อ 2 ปี

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จัดอยู่ในระดับอุดมศึกษารับผู้สำเร็จการศึกษาจากประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เรียนต่ออีก 2 ปี

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า เกี่ยวกับเรื่องเพศได้มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหาความความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

สุนันทา แสงทอง (2523:43) พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังทางการศึกษาหรือการเลือกเรียนต่อ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่ผ่านมาพบว่า อายุของผู้ปกครองเป็นปัจจัยมีผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ บิดามารดาที่มีอายุต่างกันย่อมเห็นความสำคัญของการศึกษาต่างกัน

นพดล ตุ้มประวัติ (2517:20)ได้วิจัยเรื่องความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรพบว่าบิดามารดาที่มี อายุช่วงกลาง (30-39 ปี)มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมากที่สุด ในขณะบิดามารดาที่มีอายุมาก (40 ปีขึ้นไป) ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาตามความสมัครใจของบุตรเองและให้เหตุผลว่าผู้ที่มีอายุมาก มักจะมีบุตรหลายคนจึงทำให้ไม่อาจตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรได้อย่างมั่นใจ

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522:40)ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทยพบว่าบิดาในกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในระดับที่ต่ำกว่าทุกกลุ่มอายุ ทั้งนี้เป็นผลมาจากบิดาที่มีอายุมาก มักจะมีประสบการณ์ทางการศึกษาในอดีตน้อยกว่าบิดาที่อายุน้อย จึงอาจมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เปิดสอนอาชีวศึกษาได้ 3 หลักสูตร ดังนี้คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จัดอยู่ในระดับมัธยมศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาจากมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เรียนต่ออีก 3 ปี

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวท.) จัดอยู่ในระดับมัธยมศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5,ม6) เข้าเรียนต่อ 2 ปี

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จัดอยู่ในระดับอุดมศึกษารับผู้สำเร็จการศึกษาจากประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เรียนต่ออีก 2 ปี

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า เกี่ยวกับเรื่องเพศได้มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหาความความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

สุนันทา แสงทอง (2523:43) พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังทางการศึกษาหรือการเลือกเรียนต่อ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่ผ่านมาพบว่า อายุของผู้ปกครองเป็นปัจจัยมีผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ บิดามารดาที่มีอายุต่างกันย่อมเห็นความสำคัญของการศึกษาต่างกัน

นพดล คุ้มประวัติ (2517:20)ได้วิจัยเรื่องความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรพบว่าบิดามารดาที่มี อายุช่วงกลาง (30-39 ปี)มุ่งหวังให้บุตรเรียนจบระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมากที่สุด ในขณะบิดามารดาที่มีอายุมาก (40 ปีขึ้นไป) ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาตามความสมัครใจของบุตรเองและให้เหตุผลว่าผู้ที่มีอายุมาก มักจะมีบุตรหลายคนจึงทำให้ไม่อาจตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรได้อย่างมั่นใจ

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522:40)ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทยพบว่าบิดาในกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในระดับที่ต่ำกว่าทุกกลุ่มอายุ ทั้งนี้เป็นผลมาจากบิดาที่มีอายุมาก มักจะมีประสบการณ์ทางการศึกษาในอดีตน้อยกว่าบิดาที่อายุน้อย จึงอาจมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

ระบิล สมคิด (2536:42) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนวิชาทหารและไม่เรียนวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ของนักเรียนชายชั้นมัธยมปีที่ 4 ของจังหวัดปัตตานีพบว่า อายุของบิดามารดาจะเป็นปัจจัยที่ทำให้บุตรเรียนวิชาทหารหรือไม่เรียนวิชาทหารได้ทั้งนี้เนื่องจากบิดามารดาที่มีอายุมาก จะมีประสบการณ์ในการต่อสู้กับขบวนการต่างๆ มามาก จึงไม่ต้องการให้บุตรมีความยากลำบากอย่างตน จึงไม่ให้ความสำคัญของการเรียนการฝึกวิชาทหาร ส่วนบิดามารดาที่มีอายุน้อยก็จะผ่านประสบการณ์ด้านการต่อสู้มาน้อย และในปัจจุบันเกือบไม่มีการต่อสู้ในพื้นที่ภาคใต้เลย ประกอบกับเป็นยุคที่ประชาธิปไตยเฟื่องฟู จึงอาจปล่อยให้บุตรเลือกเรียนวิชาทหารหรือไม่เรียนวิชาทหารได้ตามความสมัครใจ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมาพบว่า อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนอย่างมาก เช่น

นภดล คุ้มประวัติ (2517:39) ในเรื่องความมุ่งหวังของบิดา มารดาในเขตชนบทเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรพบว่า อาชีพของบิดามีความสำคัญต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ บิดาที่ประกอบอาชีพรับราชการมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูงในขณะที่บิดาที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมและอาชีพกรรมกรมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรต่ำ

จุมพล หนิมพานิช (2517:39) ก็พบว่า อาชีพของบิดามีผลต่อการวางแผนการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพของนักเรียน กล่าวคือ บิดาที่มีอาชีพเป็นพ่อค้าและนักธุรกิจมีความมุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนต่อร้อยละ 22.2 ในขณะที่บิดาที่มีอาชีพรับราชการและอาชีพอิสระมุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนต่อร้อยละ 14.1 ในขณะที่บิดาที่มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน มุ่งหวังให้บุตรของตนเรียนต่อร้อยละ 11.3

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522:109) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย พบว่า บิดาที่ประกอบอาชีพรับราชการ ค้าขาย ช่างและบริการ ทั้งในเขตเมืองและชนบท จะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ส่วนบิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรในเมืองมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป แต่บิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรในเขตชนบท จะมุ่งหวังให้บุตรเรียนแค่ระดับประถมศึกษาเท่านั้น และยังพบอีกว่า บิดาที่มีอาชีพต้องใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะอย่างทั้งในเขตเมืองและชนบท จะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงกว่าบิดาที่มีอาชีพเกษตรกร

ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523:85) ที่ศึกษาความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาของบุตร กล่าวคือ บิดาที่มีอาชีพวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าขึ้นไปมากกว่าบิดาที่มีอาชีพค้าขายให้บริการ กรรมกร รับจ้าง

กระทรวงศึกษาธิการ (2536:54) ได้ศึกษาเรื่องรายงานการวิจัยสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียนประชาบาลในจังหวัดกาญจนบุรี และพบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่มีที่ทำกินน้อย ส่งผลโดยตรงต่อการศึกษาของนักเรียนไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อการเรียนของบุตรหลาน ตลอดจนไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน อันเนื่องมาจากต้องทำงานหนักเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว

กองแก้ว สุวรรณประกร (2523:18) ได้ศึกษาถึง ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ประกอบการทางเกษตรกรรมในชนบทของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรมีความโน้มเอียงที่ต้องการให้บุตรชายเรียนสูงกว่าตน และ เกษตรกรที่มีการศึกษาสูง มีความต้องการให้บุตรเรียนในชั้นสูง ๆ เป็นอัตราสูงมากกว่าเกษตรกรที่ไม่เคยเรียนหรือเรียนในระดับต่ำ

ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล (2518:55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โอกาสการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากส่วนภูมิภาค พบว่า จำนวนผู้มีสิทธิสอบเข้ามหาวิทยาลัยแปรตามอาชีพบิดามารดา

เสริมศรี สวนไพรินทร์ (2532:39) ทำการวิจัยเรื่องการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สมัครที่มาจากครอบครัวนายจ้าง และเจ้าของกิจการมีโอกาสได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้มากกว่าผู้สมัครที่มาจากกลุ่มชนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มาจากครอบครัวกสิกรมีโอกาสที่จะเข้ามหาวิทยาลัยได้น้อยที่สุด

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ

Clellan (1962:1262) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแบบแผนของการศึกษาต่อของนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนในมณฑลแจ็คสัน (Jackson Country) ส่วนหนึ่งของการวิจัยพบว่า ระดับอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของนักเรียน กล่าวคือ ถ้าบิดามีระดับอาชีพสูง บุตรมีแนวโน้มที่จะได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสูงด้วย

Hyman (1966:490) พบว่า ในบรรดาผู้ที่ต้องการให้บุตรของตนเรียนต่อประกอบด้วยผู้ที่มีอาชีพเป็นนักธุรกิจร้อยละ 62 ช่างฝีมือร้อยละ 53 ชาวนาร้อยละ 47 ลูกจ้างที่ไม่ได้ทำงานฟาร์มร้อยละ 35 และอาชีพที่ใช้วิชาชีพร้อยละ 47 จากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของบุตร

Elder (1965:250) พบว่า บิดาที่ทำงานประเภทนั่งโต๊ะ บุตรมักเรียนต่อระดับมัธยม และเด็กชนชั้นอาชีพและระดับคนงานชั้นกลางมีโอกาส มากกว่าเด็กจากครอบครัวชาวนา

Stephen (1955:30) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและการวางแผนในการประกอบอาชีพของนักเรียนระดับ 9 (เกรด 9) พบว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพเกี่ยวกับวิชาการสูงเด็กก็มักมีความคาดหวังและมีความต้องการใช้วิชาการสูงไปด้วย ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพที่ต้องการใช้วิชาการสูงนัก ก็หวังที่จะประกอบอาชีพเดิมของบิดา

Gobic (1957:145-150) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหานิสิตที่ลาออกจากมหาวิทยาลัยไมอามีกลางคัน พบว่าผู้ที่เรียนจบส่วนมากมีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพชั้นสูงส่วนนิสิตที่ลาออกจากมหาวิทยาลัยก่อนที่จะสำเร็จการศึกษานั้น ส่วนมากผู้ปกครองมีอาชีพเป็นเสมียนขายของหรือประกอบอาชีพเกษตรกรรม

Eddy (1969:2558-2559) ได้ศึกษาเพื่อจัดองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนจากมากไปหาน้อยพบว่าอาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลมากที่สุด

Menison (1968:2966) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะบางประการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับการเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อ ผลปรากฏว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพช่างฝีมือมักจะเลือกเรียนพาณิชย์หรือเทคนิค นั้นเป็นนักศึกษาที่มาจากชนบทมากกว่านักศึกษาที่พักอยู่หรือเป็นคนที่อยู่ในตัวเมืองถึง 2 เท่า บุตรของผู้ทำงานอาชีพชั้นสูงมีโอกาส เรียนสำเร็จประมาณ 65% ของนักเรียนที่เข้าเรียนทั้งหมด

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าอาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครองนั้น มีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการศึกษาของเด็กอย่างมาก เพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันนั้น ย่อมมีแนวคิดและเหตุผลในการจัดการศึกษาให้กับบุตรธิดาแตกต่างกันด้วย อย่างไรก็ตามเรื่องอาชีพนี้ย่อมส่งผลไปสู่รายได้ และสภาวะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองด้วย

รายได้ของผู้ปกครอง นับเป็นปัจจัยที่จำเป็นในการศึกษาต่อของบุตร เพราะในการศึกษาต่อไม่ว่าจะเป็นระดับใด ก็จำเป็นต้องใช้เงิน การส่งเสียบุตรให้ศึกษาต่อ จึงไม่เพียงแต่จะทำให้รายจ่ายของครอบครัวมากขึ้นเท่านั้น หากยังทำให้ครอบครัวต้องสูญเสียรายได้ที่พึ่งพาได้จากการหางานทำของบุตรอีกด้วย

ในประเทศไทย มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับการศึกษาเอาไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น

ศิริ วรศิริ (2513:49) ได้สำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในบริเวณป่อนไก่ ตำบลสุมพินี อำเภอปทุมวัน กรุงเทพมหานคร พบว่า ถ้าบิดามีรายได้สูง บุตรหลานก็จะได้รับการศึกษาสูง ถ้าบิดามีรายได้ต่ำบุตรหลานก็จะได้รับการศึกษาต่ำไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนภดล คุ้มประวัติ (2517:70) ที่พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะดีส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษา มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน และอัตราส่วนของความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาต่อ จะลดลงตามลำดับของระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

พราวมาศ นนทยาธร (2520:88) พบว่า รายได้ของบิดาและรายได้ของมารดามีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ .01

ผกาทิพย์ กระพ่อมทอง (2522:66) บิดามีฐานะยากจนจะมุ่งหวังให้นักเรียนเรียนเพียงชั้นประถมศึกษามากกว่าบิดาฐานะปานกลางและร่ำรวย

ประทีป สยามชัย (2526:66) พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์การเรียน เงินค่าใช้จ่ายของใช้ที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นต่าง ๆ เด็กเหล่านี้จะมีอย่างพร้อมมูล ถ้ามองในด้านตรงข้ามบ้างเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจนโอกาสที่จะเข้าเรียนมีน้อย เพราะผู้ปกครองไม่มีทุนไม่มีเงินทองอย่างเพียงพอ

สงัด อุทรานันท์ (2513:35) ได้ทำการศึกษา พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กไม่มีโอกาสเข้าเรียนต่อ คือรายได้ครอบครัว แต่เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มจังหวัด พบว่า กลุ่มจังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำ รายได้ของบิดาไม่เป็นตัวแปรในการแยกกลุ่มนักเรียนที่เรียนต่อ แต่รายได้ของมารดาเป็นตัวแปรสำคัญในการแยกกลุ่มนักเรียนที่เรียนต่อ และไม่เรียนต่อ

เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523:75) พบว่า รายได้ของบิดา และมารดาเป็นตัวแปรที่มีส่วนในการแยกนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อเมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มจังหวัด พบว่ากลุ่มจังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อสูงและปานกลาง รายได้ของบิดาเป็นตัวแปรที่ใช้แยกกลุ่มนักเรียน

ได้ ขณะที่รายได้ของมารดาไม่เป็นตัวแปรที่ใช้แยกกลุ่มนักเรียน และในกลุ่มจังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำ รายได้ของบิดาไม่เป็นตัวแปรที่ใช้แยกกลุ่มนักเรียนแต่รายได้ของมารดา เป็นตัวที่ใช้แยกกลุ่มนักเรียนได้

บุญเพ็ง ธานี (2530:54) ได้ศึกษาถึงสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ พบว่า รายได้ของผู้ปกครองที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ พบว่ารายได้ของผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาต่อนั้นผู้ปกครองมีรายได้มั่นคง โดยเฉลี่ยแล้วมีรายได้ เฉพาะหัวหน้าครอบครัวไม่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน ในขณะที่ผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อนั้น หัวหน้าครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเกินกว่า 2,000 บาท มีจำนวนน้อยแสดงให้เห็นว่าระดับเศรษฐกิจของครอบครัวมีแนวโน้มว่าจะทำให้สภาพการศึกษาต่อของนักเรียนแตกต่างกันด้วย

นพดล คุ้มประวัติ (2517:38) ทำการวิจัยเรื่องความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรพบว่า ครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจสูงย่อมมีทรัพย์สินเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในการศึกษาของบุตรได้ดีกว่าครอบครัวที่มีระดับฐานะยากจน และอาจจะเป็นไปได้ว่า ครอบครัวที่มีฐานะอยู่ในขั้นดีมีความต้องการที่จะรักษาระดับฐานะทางสังคมให้ดียิ่งขึ้น จึงต้องการให้การศึกษาของบุตรอยู่ในระดับสูง

เสริมศรี สวนไพรินทร์ (2532:40) ทำการวิจัยเรื่อง สาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษาของบุตร อาจกล่าวได้ว่าหากระดับการศึกษายิ่งสูง ความสำคัญของฐานะในทางเศรษฐกิจในการกำหนดโอกาสในการศึกษาจะยิ่งมากขึ้น นักศึกษาไม่เพียงแต่จะต้องมีรายได้ในรูปค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าอุปกรณ์การศึกษา และค่าครองชีพอื่น ๆ ที่สูงขึ้นเท่านั้น หากยังต้องสูญเสียรายได้อันพึงได้ ซึ่งเป็นผลจากการเลือกศึกษาต่อแทนที่จะเลือกทำงานอีกด้วย ดังนั้น ครอบครัวที่ยากจนจึงไม่สามารถส่งบุตรให้เข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ

Irring Krauss (1964:868) พบว่านักเรียนที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางมีแนวโน้มที่จะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นสูง มากกว่าเด็กของกลุ่มที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และพบว่า เด็กกลุ่มชนชั้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เทียบกับกลุ่มที่มีฐานะปานกลางพบว่า จำนวนของเด็กในกลุ่มที่มีฐานะปานกลางมีแนวโน้มที่จะต้องการศึกษาต่อสูงกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งมีจำนวนผู้ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อสูง

Harbison and Myers (1964:11) พบว่า เด็กวัยรุ่นในช่วงอายุ 15-19 ปี จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีโอกาสได้รับการศึกษาต่อ โดยไม่หยุดชะงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ เพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้ และจากรายงานการวิจัยของ Calvert (1968:802) พบว่า นักเรียนที่ออกจากการศึกษากลางคันของโรงเรียน 6 แห่งในจังหวัดสมุทรสงคราม จากการประมาณฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษาภาคบังคับ ตามความคิดเห็นของครูใหญ่พบว่า กว่าร้อยละ 60 ของนักเรียนทั้งชายและหญิงที่ออกจากโรงเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เกือบร้อยละ 35 มีฐานะปานกลางและประมาณเพียงร้อยละ 5 มีฐานะทางเศรษฐกิจดี

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการส่งบุตรเข้าศึกษาต่อโรงเรียน อาชีวะ บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาที่ต่างกันย่อมเห็นความสำคัญของการศึกษาต่างกัน

สงัด อุทรานันท์ (2513:140) พบว่า เด็กกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อ ส่วนมากจะมีผู้ปกครองที่เรียนต่ำกว่าชั้นประถมปีที่ 4 หรือไม่ได้เรียนหนังสือเลย ส่วนผู้ปกครองของเด็กกลุ่มที่ได้เรียนต่อส่วนมากจะมีผู้ปกครองที่เรียนจบตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 4 ขึ้นไป เนื่องจากผู้ปกครองกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาต่ำมาก ดังนั้นจึงไม่สนใจ และไม่ได้เอาใจใส่ต่อการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลานของตน ขณะเดียวกันก็ไม่สนับสนุนให้บุตรหลานเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ด้วย

ขวัญใจ เลอจันทร์(2514:52) ศึกษาการเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบทพบว่า การศึกษาของบุตรมักจะมีความสัมพันธ์กับการศึกษาของบิดาคือ ถ้าบิดามีการศึกษาสูงก็มีแนวโน้มที่จะส่งบุตรให้ได้รับการศึกษาสูงด้วย

ชูเพ็ญศรี วงศ์พุทธา (2514:76) พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามีส่วนสำคัญต่อการศึกษาของบุตรอย่างมาก บิดาที่ได้รับการศึกษาสูง อัตราส่วนของบุตรที่เรียนต่อจะมากกว่าบุตรที่

บิดาที่ได้รับการศึกษาต่ำ หรือไม่เคยเรียนหนังสือเลย คือ บิดาที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมปีที่ 4 หรือบิดาไม่ได้เรียนหนังสือมาก่อนบุตรที่มีโอกาสเรียนต่อมีเพียงร้อยละ 8.3 และ 7.2 ตามลำดับ ซึ่งงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภดล คุ้มประวัติ (2517:70) ที่พบว่า บิดาที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 ขึ้นไปส่วนใหญ่จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมปีที่ 4 และไม่เคยได้รับการศึกษา ส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษา

พราวมาศ นนทยาธร (2520:88-89) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดา-มารดากับความคาดหวังทางการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มบิดาที่ไม่รู้หนังสือ มีความคาดหวังไม่ต่างจากกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับประถมและบุตรที่มีบิดาอยู่ในกลุ่มนี้จะมีความคาดหวังทางการศึกษาต่ำ

2. กลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมมีความคาดหวังไม่ต่างจากกลุ่มบิดาที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และบุตรที่มีบิดาอยู่ในกลุ่มนี้จะมีความคาดหวังทางการศึกษาสูง

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522:110) บิดาไม่มีการศึกษาเลยในเขตชนบทต้องการให้บุตรศึกษาสูงกว่าตนเล็กน้อย คือระดับประถมศึกษาเท่านั้นและมากกว่า 1 ใน 4 ของบิดาที่ไม่มีการศึกษาในเขตเมือง ต้องการให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523:74-75) ได้นำระดับการศึกษาของบิดามารดามาเป็นตัวแปรที่ใช้แยกกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดาเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการใช้แยกกลุ่มนักเรียน ส่วนระดับการศึกษาของมารดาเป็นตัวแปรที่มีส่วนเพียงเล็กน้อยในการใช้แยกกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

สุนันทา แสงทอง (2523:106) พบว่า โดยส่วนรวมนักเรียนที่บิดาได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความมุ่งหวังในการศึกษาสูงสุด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษาตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน แถบชานเมืองกรุงเทพมหานครของ Shannon (1964:169-173) พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำคือ ผู้ที่ไม่เคยได้รับการศึกษาในโรงเรียนและผู้ที่เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บุตรได้เรียนหนังสือในชั้นสูง ๆ ถึงแม้จะเห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นแก่บุตรแต่ก็ไม่ต้องการให้บุตรเรียนต่อเมื่อเรียนต่อเมื่อเรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 เพราะต้องการให้บุตรประกอบอาชีพเกษตรกรรมสืบต่อจากตน

นวลศิริ พงศ์ถาวรภิญโญ (2529:96-97) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดากับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นไปในทำนองเดียวกันคือ บิดามีความรู้ระดับประถมศึกษารองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและรู้หนังสือโดยไม่ได้เรียนมาจากโรงเรียนส่วนการศึกษาของมารดานั้นนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษารองลงมา รู้หนังสือแต่ไม่ได้เรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ไม่รู้หนังสือมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษาตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา รู้หนังสือแต่ไม่ได้เรียนในโรงเรียนไม่รู้หนังสือ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษา ตามลำดับ

จรูญ พานิชย์ผลินไชย (2521:181) พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีโอกาสเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นักเรียนมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนมากบิดามารดา มีการศึกษาอย่างต่ำระดับชั้นประถมปีที่ 7 สำหรับนักเรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาต่อเป็นกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมปีที่ 4

บุญเพ็ง ธานี (2530:68) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อส่วนใหญ่บิดามารดาหรือผู้ปกครองจบชั้นประถมปีที่ 4 แต่ไม่เกินชั้นประถมปีที่ 7 คิดเป็นร้อยละ 59.66 รองลงมาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ไม่เกินชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 13.10 น้อยที่สุดจบระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.34 สำหรับกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อนั้นพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดา หรือผู้ปกครองจะจบชั้นประถมปีที่ 7 เป็นส่วนมากนอกจากนั้นจะจบสูงกว่าชั้นประถมปีที่ 7 มีเพียงร้อยละ 6.55 เท่านั้นที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่า ชั้นประถมปีที่ 4

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ Sewell and Shah (1968:191-209) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาของบิดา-มารดากับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปและกับผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาของนักเรียน พบว่า การศึกษาทั้งของบิดาและมารดาให้ผลต่อความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป และต่อผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาของนักเรียน กล่าวคือยิ่งบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงมากขึ้นเท่าใดบุตรก็จะได้รับการศึกษาต่อในชั้นที่สูงขึ้น และได้รับผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาสูงขึ้น และพบว่าระดับการศึกษาของบิดาจะมีผลกระทบต่อบุตรที่มีระดับสติปัญญาสูงมากกว่ามารดา ในขณะที่ระดับการศึกษาของมารดา จะมีผลกระทบต่อบุตรที่มีระดับสติปัญญาต่ำมากกว่าบิดา

Glass and Hall (1970:181-182) ได้ศึกษาถึงระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวกับการเลื่อนระดับฐานะทางสังคมในสหราชอาณาจักร พบว่า ระดับสังคมของบิดามีส่วนสำคัญที่จะทำให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่าง ๆ กันคือ ถ้าบิดามีการศึกษาดีมักจะมีความคิดให้บุตรก้าวหน้าและได้รับการศึกษาสูง

ที่อยู่ของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ

สงัด อุทรานันท์ (2513:122) ได้ศึกษาถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและสภาวะเกี่ยวกับตัวเด็กบางประการ ที่ทำให้เด็กไม่เข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษาภาคบังคับ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2513 พบว่า เด็กกลุ่มที่จะไม่ทนต่อที่อยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ 2 กิโลเมตรมีมากกว่ากลุ่มที่จะเรียนต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนลักษณะการเดินทางจากบ้านพักไปโรงเรียนนั้นผลปรากฏว่า

1. ส่วนใหญ่เด็กกลุ่มที่จะเรียนต่อ กับกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อจะใช้การเดินทางไปโรงเรียน

2. เด็กที่จะเรียนต่อจะไปโรงเรียนโดยจักรยาน จะมีมากกว่าเด็กที่จะไม่เรียนต่อ ส่วนเด็กกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อที่จะไปโรงเรียนโดยการเดินจะมีมากกว่ากลุ่มที่จะเรียนต่อทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการเดินทางไปโรงเรียนโดยรถยนต์และสามล้อรับจ้างทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า เด็กกลุ่มที่บอกว่าการเดินทางจากบ้าน ไปโรงเรียนมีความสะดวกนั้นจะเป็นกลุ่มที่จะเรียนต่อมากกว่ากลุ่มที่จะไม่เรียนต่อ ส่วนเด็กกลุ่มที่บอกว่าการเดินทางไปโรงเรียนมีความสะดวกพอสมควรนั้น จะเป็นเด็กกลุ่มที่จะเรียนต่อมากกว่ากลุ่มที่ไม่เรียนต่อ

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนอาชีวะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา ดังนั้นการศึกษาถึงความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินการโรงเรียนอาชีวะ จึงเป็นส่วนประกอบที่น่าสนใจดังเช่นจากรายงานการวิจัยต่อไปนี้

วินัย สายหงษ์ (อ้างใน สมพิศ เพรัญทอง 2533:42) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น ของครูผู้สอนและครูผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผลปรากฏว่า ครูผู้สอนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องจัดการเรื่องข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการนิเทศน์ การแนะแนว การติดตามผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของตนเอง

กรมวิชาการ (2531:15-17) ได้ทำการศึกษาการศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพร้อมด้านสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการให้ข้อมูลข่าวสารสัมพันธ์ ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นยังไม่พร้อมเท่าที่ควร

วีรวรรณ หงส์วิลาศ (2506) ได้ศึกษาวิจัยถึงสาเหตุที่นักเรียนเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนพาณิชยการ ผลปรากฏว่าเหตุที่เลือกเรียนเกิดจากความสมัครใจของตนเอง บิดามารดาให้เรียน มีผู้แนะนำให้เรียน เข้าใจว่าเรียนง่าย เรียนตามเพื่อนๆ และเข้าเรียนที่อื่นไม่ได้

จันทิมา บุญวานิช (2509) ได้สำรวจความสนใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาผลปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้นักเรียนเรียนต่อในชั้นมัธยมปลายมากกว่าที่จะให้เรียนต่อทางอาชีวศึกษา คิดร้อยละ 34 และร้อยละ 13 ตามลำดับ นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนโดยปรึกษาบิดา มารดา มีจำนวนร้อยละ 61 และที่ตอบว่าเลือกเองมีร้อยละ 27

อรชร ชื่นศิริ (2509) ได้ทำการวิจัยการเลือกสาขาอาชีวศึกษาเพื่อศึกษาต่อของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนราษฎร์ ในจังหวัดพระนครพบว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพราะนักเรียนทราบว่าตนมีปัญญาไม่พอ เหตุผลต่อมา คือ ขาดแคลนทุนทรัพย์ และผู้ปกครอง ไม่ต้องการให้เรียนต่อ

สมพงษ์ มั่นระวัง (2513) ได้ศึกษาวิจัยถึงสาเหตุที่นักเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของเด็กม.ศ.3 จังหวัดสุโขทัย ปรากฏผลดังนี้ คือ

1. นักเรียนชายหญิงต้องการเรียนต่อถึง ร้อยละ 98.98 และนักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนต่อในสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนหญิงชายแล้วพบว่า นักเรียนชายเลือกเรียนต่อมากกว่านักเรียนหญิง

2. ผู้ปกครองมีความมุ่งหวังจะให้นักเรียนเรียนต่อถึงร้อยละ 94.95 และต้องการให้นักเรียนเลือกเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ

3. นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนต่อในสายอาชีพมากกว่าสายสามัญพอๆกับความมุ่งหวังของผู้ปกครอง

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2513) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมปีการศึกษา 2512 พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญ ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับดี ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง โดยใช้แบบสอบถามนักเรียนชั้นม.ศ.3 และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจำนวน 4 โรง นักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 489 คนและผู้ปกครองนักเรียน 413 คน ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนมากกว่าครู แต่ไม่แตกต่างจากเพื่อนของนักเรียนมากสำหรับครู และเพื่อนนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนพอๆ กัน

วิศิษฐ นาจำปา (2521) ได้ศึกษาโอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตาม ประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัวและผลการเรียน ของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า โอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาและผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และภูมิลำเนาของบิดามารดา

ลัดดาวัลย์ โควัตระกูล (2528) ได้ศึกษาตัวแปร ที่เป็นสาเหตุการเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดลำปาง จำนวน 564 คนพบว่าองค์ประกอบส่วนตัวและองค์ประกอบทางครองครัวคือการสนับสนุนของบิดามารดา ญาติ หรือผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองเป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกเรียนแผนการเรียนวิชาชีพ

จากงานวิจัยที่ผู้วิจัยทำการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนและผู้ปกครอง ยังเป็นตัวแปรที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในขบวนการศึกษา และมีความสำคัญมากเกี่ยวกับชีวิตในวัยเรียนของนักเรียน เพราะกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะคือ เพศของผู้ปกครอง อายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองระดับการศึกษาของผู้ปกครองลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองเป็นส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองตัดสินใจได้ดีขึ้น โดยผู้วิจัย

เรื่องกระบวนการในการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ ได้ประยุกต์ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจภายใต้แนวทางเชิงเหตุผลของRichard M.Hodgetts มาใช้ แต่ก็พบว่างานวิจัยที่ประยุกต์ทฤษฎีการตัดสินใจนั้น ปรากฏผลสรุปได้ 2 ลักษณะ คือ คล้อยตามหรือขัดแย้งกับแนวทางตัดสินใจเชิงเหตุผล ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการและ นอกจากนี้กระบวนการตัดสินใจในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบการตัดสินใจ 2 ประการคือด้านบุคคลกับด้านสิ่งแวดล้อม ขั้นตอนการตัดสินใจ รูปแบบและเหตุผลของการตัดสินใจ

ดังนั้นคำตอบสำหรับคำถามเรื่องกระบวนการในการตัดสินใจในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องค้นหากันต่อไป

การวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ปกครองซึ่งเป็นปัจจัยที่คาดว่าน่าจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยตรงและศึกษาปัจจัยด้านลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย และ ปัจจัยด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนอาชีวะซึ่งเป็นกระบวนการตัดสินใจโดยอ้อม และ มีผลต่อการตัดสินใจในการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ เพื่อหาข้อสรุปที่แท้จริงเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือแตกต่างจากงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว

2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน : ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม

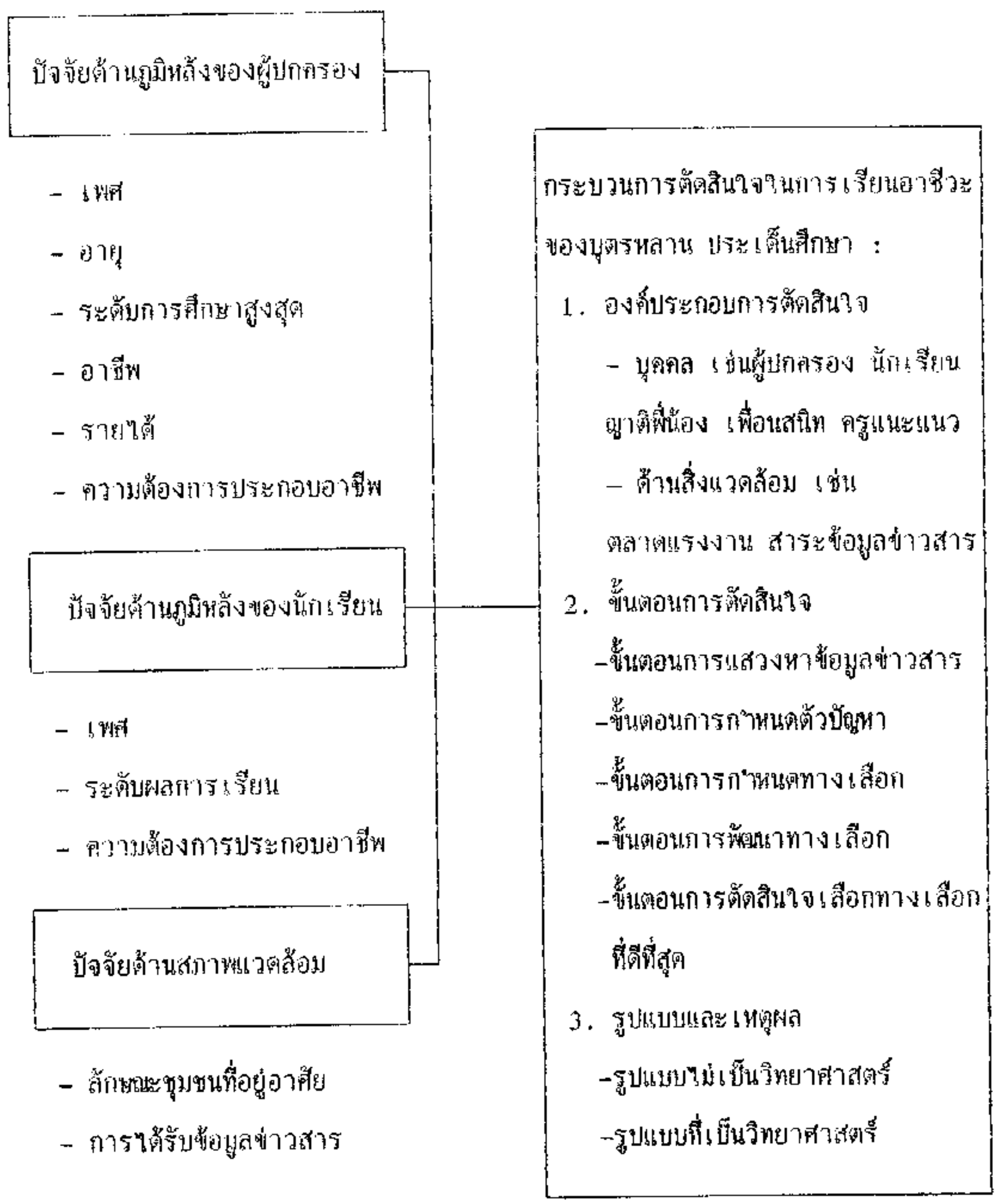

2.7 สมมติฐานของการศึกษา

สมมติฐานที่ 1. เพศของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 2. อายุของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 4. อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 5. ฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้) ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 6. ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านการประกอบอาชีพของบุตรหลานเมื่อสำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 7. เพศของของบุตรหลานมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ย) มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 9. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของบุตรหลาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 10. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 11. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

สมมติฐานที่ 12. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้บุตรหลานศึกษาต่อ

2.8 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาหรือผู้ที่เป็นตัวแทนของบิดามารดาที่รับอุปการะเลี้ยงดูนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเทอมปลาย

2. บุตรหลาน หมายถึงนักเรียนชาย หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเทอมปลายของปีการศึกษา 2537 ในเขตจังหวัดนครปฐม

3. โรงเรียนอาชีวะ หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีหลักสูตรมุ่งเน้น เพื่อเตรียมนักเรียนให้มีความรู้ความชำนาญในด้านวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

4. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ชนิดของงานที่ผู้ปกครองทำอยู่แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

- ไม่ประกอบอาชีพ , พ่อบ้าน , แม่บ้าน
- ลูกจ้างเอกชน, พนักงานบริษัท
- เกษตรกร
- ค้าขาย , ธุรกิจส่วนตัว
- ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

5. รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง ค่าจ้างเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ หรือรายวันที่ได้รับการทำงานประจำกับรายได้พิเศษที่ได้รับจากงานประจำ หรืองานอื่นแล้วคิดรวมเป็นรายได้ต่อเดือน

6. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึงวุฒิการศึกษา ซึ่งเป็นการสอบไล่ได้จากโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

- ระดับประถมศึกษา
- ระดับมัธยมศึกษา
- อนุปริญญา หรือ ปริญญาตรีขึ้นไป

7. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย หมายถึง สถานที่ตั้งที่พักอาศัยของผู้ปกครอง ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

8. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนอาชีวะ หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลรายละเอียดของโรงเรียนอาชีวะจากบุคคลหรือสื่อต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ทำการรณรงค์ เพื่อสรรหานักเรียนให้เข้ามาศึกษาต่อที่โรงเรียนอาชีวะหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537

9. กระบวนการตัดสินใจ หมายถึงขั้นตอนการตัดสินใจของผู้ปกครองที่มีองค์ประกอบสำคัญคือบุคคล และสิ่งแวดล้อม การตัดสินใจ จะเกิดจากการใช้ดุลพินิจซึ่ง มาจากข้อเท็จจริงและค่านิยมของผู้ปกครองแต่ละคน ที่จะเลือกทางเลือกที่เขาคิดว่า จะสนองความมุ่งมาด

ปรารถนา ความต้องการของเขาได้

10. ความต้องการประกอบอาชีพ หมายถึงเมื่อบุตรหลานสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพ และ นักเรียนมีความต้องการประกอบอาชีพ แบ่งออกเป็น 8 ประเภทดังนี้ คือ

- ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- พนักงานบริษัท / ลูกจ้างเอกชน
- เกษตรกร
- ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
- อาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ,พยาบาล,ทนายความ,วิศวกร
- วิชาชีพอิสระ เช่น เสริมสวย, ช่างยนต์, ช่างไฟฟ้า
- พนักงานบัญชี / เลขานุการ
- ธุรกิจบริการ เช่น การท่องเที่ยว,การโรงแรม,ประชาสัมพันธ์

11. องค์ประกอบการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองพิจารณา 2 ด้าน คือ

- ด้านบุคคล เช่นผู้ปกครอง บุตรหลาน ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท ครูแนะแนว
- ด้านสิ่งแวดล้อม เช่นตลาดแรงงาน ระยะเวลาของหลักสูตร สาระของข้อมูลข่าวสาร

12. ขั้นตอนการตัดสินใจ หมายถึงขั้นตอนการตัดสินใจของผู้ปกครองเป็นไปตามที่กำหนดคือ มีทั้งหมด 5 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นตอนการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร
2. ขั้นตอนการกำหนดตัวปัญหา
3. ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก
4. ขั้นตอนการพัฒนาทางเลือก
5. ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

13. รูปแบบและเหตุผลการตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองใช้รูปแบบการตัดสิน 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ คือผู้ปกครองตัดสินใจบนความรู้สึกของตัวเอง เช่น เด็กนักเรียนชอบเรียนจึงให้เรียน

2. รูปแบบที่เป็นวิทยาศาสตร์ คือ ผู้ปกครองใช้เหตุผลมาช่วยในการตัดสินใจโดยหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ เช่น การดูผลการเรียนของบุตรหลาน สาระสำคัญของข้อมูลข่าวสาร เมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้วมีตลาดแรงงานรองรับ

บทที่ 3
วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลานเป็นการวิจัย เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการตัดสินใจ และองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครอง ดังนั้น เพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงในการวิจัยในครั้งนี้ผู้ทำการวิจัยจึงดำเนินการดังนี้

3.1 ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะพื้นที่ศึกษา

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑล มีพื้นที่ประมาณ 2,168,327 ตารางกิโลเมตรห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี 49 กิโลเมตรตามถนนเพชรเกษม 58 กิโลเมตร และตามทางรถไฟ 62 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับหลายจังหวัด

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครและอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอไทรน้อย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีและเขตตลิ่งชัน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบ้านธิ่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไป มีลักษณะราบเรียบถึงค่อนข้างราบตอนกลางเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน คือ แม่น้ำท่าจีน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า แม่น้ำนครชัยศรี ส่วนที่ไหลผ่านจังหวัดนครปฐมมีความยาวประมาณ 97 กิโลเมตร โดยไหลผ่าน 3 อำเภอ คือ อำเภอสามพราน อำเภอนครชัยศรี อำเภอบางเลน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์

การปกครองและประชากร แบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 103 ตำบล 852 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 667,964 คน (เดือนพฤษภาคม 2534)

รูปที่ 1 แผนที่ แสดงที่ตั้ง เขตอำเภอ และคมนาคม จังหวัดนครปฐม

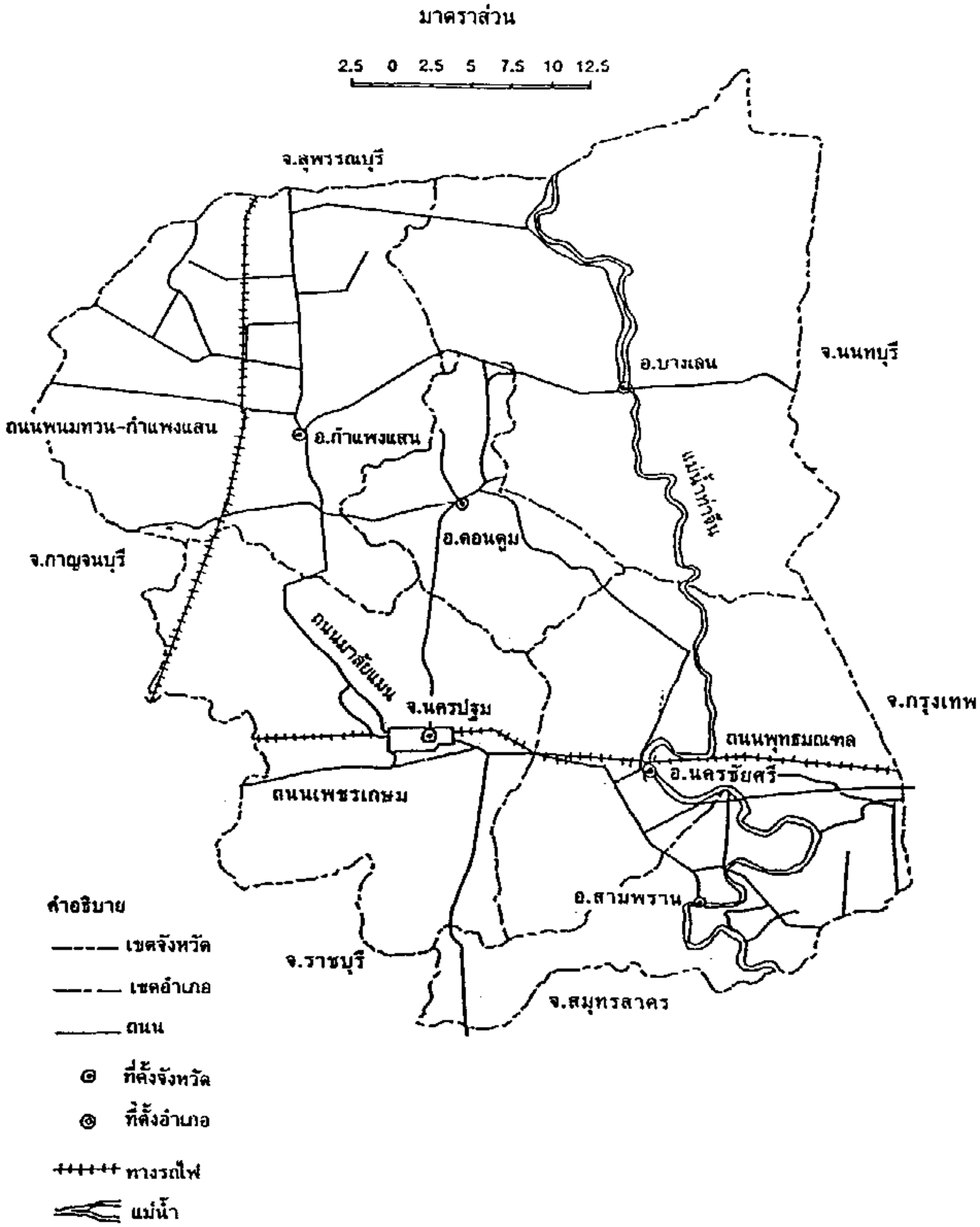

การจัดการศึกษา จังหวัดนครปฐมจัดว่าเป็นจังหวัดที่ถือว่ามีความพร้อมด้านการศึกษาจังหวัดหนึ่ง กล่าวคือ มีสถานศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา มีมหาวิทยาลัยถึง 3 แห่งคือ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน มหาวิทยาลัยศิลปากรท้ับแก้ว และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ สามพราน และสถาบันราชภัฏ นครปฐม

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครปฐม ดังรายละเอียดตามตตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537 ในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามสังกัด และลักษณะของโรงเรียน

ลักษณะโรงเรียน	สังกัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ม.3
มัธยมศึกษา	กรมสามัญศึกษา	11	2,356
ขยายโอกาส	สนง.ประถมศึกษา	5	164
รวม		16	2,520

3.3 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ใช้สูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างคือ ใช้เปอร์เซนต์คำนวณ (เครือวัลย์ 2530:184)

จำนวนประชากร	ขนาดตัวอย่าง
100-999	25%
1,000-9,999	10%
10,000 ขึ้นไป	1%

ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนประชากรทั้งหมด 2520 คน ดังนั้นจึงใช้เปอร์เซนต์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 10% ทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง = 252 คน

3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของรัฐบาลที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตจังหวัดนครปฐม ซึ่งได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 11 โรง โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 5 โรง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐมจำนวน 234 คน จากจำนวน 16 โรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจากโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 95 คน ขนาดกลางจำนวน 53 คน และขนาดเล็กจำนวน 86 คน กระจายอยู่ใน 16 ตำบล 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ในเขตจังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ หลายขั้นตอน (Multistage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกอำเภอ เลือกจากทุกอำเภอในจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีทั้งหมด 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Purposive Sampling ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ขั้นที่ 2 การเลือกตำบล เลือกตำบลมา 3 ตำบลในอำเภอขนาดใหญ่ 2 ตำบลในอำเภอขนาดกลาง และ 1 ตำบลในกิ่งอำเภอ โดยเลือกแบบกระจายให้แต่ละตำบลมีระยะทางเท่ากัน เป็นการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Sampling ดังแสดงในตารางที่ 3.4

ขั้นที่ 3 การเลือกโรงเรียน เลือกโรงเรียนในแต่ละตำบล โดยเลือกโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Sampling ดังแสดงในตารางที่ 3.5

ขั้นที่ 4 การเลือกห้องเรียน เลือกผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละโรงเรียน โดยเลือกผู้ปกครองของนักเรียนทุกคนใน 1 ห้องเรียน โดยไม่เจาะจงว่าจะเป็นห้องเรียนใดก็ได้ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Accidental Sampling

เมื่อทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว จะได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดใหญ่	95	40.6
โรงเรียนขนาดกลาง	53	22.6
โรงเรียนขนาดเล็ก	86	36.8
รวม	234	100.0

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวน	ร้อยละ
อ. เมือง	34	14.5
อ. สามพราน	27	11.5
อ. นครชัยศรี	48	20.5
อ. บางเลน	21	9.0
อ. กำแพงแสน	44	18.8
อ. ดอนตูม	56	23.9
กิ่งอ.พุทธมณฑล	4	1.7
รวม	234	100.0

ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามตำบล

ตำบล		จำนวน	ร้อยละ
อ.เมือง	ต.วังตะกู	22	9.4
	ต.พระปฐม	3	1.3
	ต.สนามจันทร์	9	3.8
อ.สามพราน	ต.สามพราน	15	6.4
	ต.คลองจินดา	12	5.1
อ.นครชัยศรี	ต.วัดแค	12	5.1
	ต.นครชัยศรี	20	8.5
	ต.บางแก้ว	16	6.8
อ.บางเลน	ต.ไทรงาม	21	9.0
อ.กำแพงแสน	ต.กำแพงแสน	15	6.4
	ต.ทุ่งลูกนก	17	7.3
	ต.สระพัฒนา	12	5.1
อ.ดอนตูม	ต.สามง่าม	31	13.2
	ต.บ้านหลวง	13	5.6
	ต.ลำเหย	12	5.1
กิ่งอ.พุทธฯ	ต.คลองโยง	4	1.7
รวม		234	100.0

ตารางที่ 3.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ตำบล	อำเภอ	สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
ศรีวิชัย	วังตะกู	เมือง	กรมสามัญ	22	9.4
สระกระเทียมวิทยาคม	สระกระเทียม	เมือง	กรมสามัญ	3	1.3
เทศบาล 3	สนามจันทร์	เมือง	สนง.ประถม	9	3.8
สามพรานวิทยา	สามพราน	สามพราน	กรมสามัญ	15	6.4
ปรีดารามวิทยา	คลองจินดา	สามพราน	กรมสามัญ	12	5.1
ภัทรญานวิทยา	วัดแค	นครชัยศรี	กรมสามัญ	12	5.1
เพิ่มวิทยา	นครชัยศรี	นครชัยศรี	กรมสามัญ	20	8.5
ปรกแก้ววิทยา	บางแก้ว	นครชัยศรี	กรมสามัญ	16	6.8
วัดรพชี	ไทรงาม	บางเลน	สนง.ประถม	21	9.0
กำแพงแสนวิทยา	กำแพงแสน	กำแพงแสน	กรมสามัญ	15	6.4
ศาลาตึก	ทุ่งลูกนก	กำแพงแสน	กรมสามัญ	17	7.3
สระสี่มุข	สระพัฒนา	กำแพงแสน	สนง.ประถม	12	5.1
คงทองวิทยา	สามง่าม	ดอนตูม	กรมสามัญ	31	13.2
บ้านหลวงวิทยา	บ้านหลวง	ดอนตูม	กรมสามัญ	13	5.6
วัดลำเหย	ลำเหย	ดอนตูม	สนง.ประถม	12	5.1
วัดมะเกลือ	คลองรียง	กิ่งอ.พุทธมณฑล	สนง.ประถม	4	1.7
รวม				234	100.0

3.5 การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลของการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documents)

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาโดยใช้ข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

<u>ตอนที่ 1</u> เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังและเหตุผลของผู้ปกครองมีข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ข้อความมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบมีข้อความทั้งหมด 18 ข้อ ตั้งแต่ ข้อ 1-18

<u>ตอนที่ 2</u> เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังและเหตุผลของบุตรหลานที่เลือกเรียนโรงเรียนอาชีวะ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบและเติมคำมีข้อคำถามทั้งหมด 16 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 19-34

3.6 การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบเบื้องต้น (Pre-Test) กับผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสเทศบาล 2 อ.เมือง จ.นครปฐม จำนวน 20 คน

ผลการทดสอบ พบว่า ผู้ปกครองหลายท่านยังไม่เข้าใจคำถามในบางข้อเนื่องจากเป็นคำถามแบบกว้างๆ และยังไม่ชัดเจน จึงได้นำมาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไป สอบถามกลุ่มตัวอย่าง

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากสถาบันการศึกษาของผู้วิจัย เพื่อขออนุมัติและความร่วมมือในการศึกษาวิจัย

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยรวม 2 คน นำแบบสอบถาม โดยอธิบายแบบสอบถามให้เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าใจแบบสอบถามของนักเรียนให้นักเรียนทำแบบสอบถามในชั้นเรียนและส่งคืนในวันเดียวกันส่วนแบบสอบถามของผู้ปกครองให้นักเรียนนำแบบสอบถามกลับไปให้ผู้ปกครองทำที่บ้านและเก็บแบบสอบถามคืนในวันต่อมา

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาคัดเลือกเฉพาะชุดที่สมบูรณ์ได้จำนวน 234 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 376 ฉบับ

2. ตรวจ และลงรหัสในแบบสอบถามทุกข้อ

3. นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบและลงรหัสแล้วไปบันทึกลงในแผ่นดิสเก็ตต์ (Diskette) เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for Social Science:SPSS) ณ สมาคมพัฒนาสังคม ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

3.9 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองและนักเรียนใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent), ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้ปกครองและนักเรียนปัจจัยด้านสังคมกับกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา โดย ใช้ค่า Chi-square Test

บทที่ 4
ผลการศึกษา

จากการศึกษา "กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน:ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม" ได้ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง 234 คน โดยจะนำเสนอในรูปแบบตาราง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ด้านปกครอง

เพศ จากผลการศึกษาปรากฏว่าผู้ปกครองเป็นเพศชาย ในอัตราที่สูงกว่าคือเพศชายร้อยละ 58.5 และเพศหญิงร้อยละ 41.5 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	137	58.5
หญิง	97	41.5
รวม	234	100.0

อายุ จากผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีระดับอายุระหว่าง 41-50 ร้อยละ 41.8 ส่วนผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 38.5 (พิจารณาจากตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	18	7.7
31-40 ปี	90	38.5
41-50 ปี	98	41.8
51-60 ปี	28	12.0
รวม	234	100.0

ระดับการศึกษา ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ปกครองมากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 75.2 อีก 2 กลุ่มมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ ระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 15.4 และอนุปริญญาถึงปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 9.4 (พิจารณาจากตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	176	75.2
มัธยมศึกษา	36	15.4
อนุปริญญาถึงปริญญาตรีขึ้นไป	22	9.4
รวม	234	100.0

อาชีพ จากผลการศึกษาปรากฏว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 39.7 ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท ร้อยละ 26.5 ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพค้าขาย,ข้าราชการ และแม่บ้าน มีจำนวนน้อยคือ ร้อยละ 13.7, 10.3 และ 9.8 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ/แม่บ้าน	23	9.8
ลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท	62	26.5
เกษตรกร	93	39.7
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	32	13.7
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	10.3
รวม	234	100.0

ฐานะทางเศรษฐกิจ จากผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มี รายได้ต่ำกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 44.0 ผู้ปกครองที่มี รายได้ 6,001 บาท-10,000 บาท มีร้อยละ 37.6 ผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 10.3 และ 8.1 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 6,000 บาท	103	44.0
6,001 บาท - 10,000 บาท	88	37.6
10,001บาท - 15,000 บาท	19	8.1
15,001บาท ขึ้นไป	24	10.3
รวม	234	100.0

สรุป กลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองที่ศึกษาเป็นผู้ปกครองเพศชายร้อยละ 58.5 เพศหญิงร้อยละ 41.5 ส่วนใหญ่มี อายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 41.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชั้นประถมศึกษาร้อยละ 75.2 รองลงมาคือมัธยมศึกษาร้อยละ 15.4 และ ปริญญาตรีร้อยละ 9.4 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 39.7 รองลงมาคือพนักงานบริษัทหรือลูกจ้างเอกชนร้อยละ 26.5 รายได้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 44.0

1.2 ด้านนักเรียน

เพศ จากผลการศึกษาปรากฏว่า เป็นเด็กนักเรียนเพศหญิงในอัตราที่สูงกว่าคือ ร้อยละ 54.3 และเพศชายร้อยละ 45.7 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	107	45.7
หญิง	127	54.3
รวม	234	100.0

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการศึกษาปรากฏว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-3.00 ร้อยละ 65.8 ส่วนนักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00-3.00 ขึ้นไป มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 20.9 และ 13.3 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ย)

ระดับคะแนนเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2.00	49	20.9
2.00-3.00	154	65.8
3.00 ขึ้นไป	31	13.3
รวม	234	100.0

สรุป กลุ่มตัวอย่างของนักเรียน เป็นเพศชายร้อยละ 45.7 เพศหญิงร้อยละ 54.3 ส่วนใหญ่มี คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-3.00 ร้อยละ 65.8 ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.0 และตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีอัตราใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 20.9 และ 13.2 ตามลำดับ

อาชีพที่ผู้ปกครองและนักเรียนคาดหวัง จากผลการศึกษา ปรากฏว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.5 คาดหวังจะให้นักเรียนประกอบอาชีพพนักงานธุรกิจเอกชนซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่ต้องการประกอบอาชีพพนักงานธุรกิจเอกชนร้อยละ 44.0 ในขณะที่อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ปกครองและบุตรมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันกล่าวคือ ผู้ปกครองมีความความคาดหวังร้อยละ 21.3 ส่วนนักเรียนมีความคาดหวังเพียงร้อยละ 12.4 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ผู้ปกครองมีความคาดหวังเพียงร้อยละ 7.7 ส่วนนักเรียนมีความคาดหวังสูงกว่าร้อยละ 14.1 ส่วนวิชาชีพธุรกิจการบริการ เช่น ช่างต่างๆ เป็นอาชีพ ซึ่งทั้งผู้ปกครองและนักเรียนมีความคาดหวังสอดคล้องกันคือร้อยละ 29.5(พิจารณาจากตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพที่ผู้ปกครองและนักเรียนคาดหวังเมื่อสำเร็จการศึกษา

	ผู้ปกครอง		นักเรียน	
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	50	21.3	29	12.4
พนักงานธุรกิจเอกชน	97	41.5	103	44.0
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	18	7.7	33	14.1
ธุรกิจการบริการ เช่นช่างต่างๆ	69	29.5	69	29.5
รวม	234	100.0	234	100.0

1.3 ด้านสภาพแวดล้อม

ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง จากผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภออื่นๆ นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 61.1 นอกนั้นอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและอำเภอเมือง นอกเขตเทศบาลในจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 20.1 และ 18.8 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง

ที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
เขตเทศบาล	47	20.0
อ.เมือง นอกเขตเทศบาล	44	18.8
อำเภออื่นๆ นอกเขตเทศบาล	143	61.1
รวม	234	100.0

ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อจากบุคคล จากผลการศึกษาปรากฏว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ปกครองได้รับส่วนใหญ่มาจากญาติร้อยละ 56.4 มาจากครูแนะแนวที่โรงเรียนร้อยละ 35.5 มีเพียงร้อยละ 8.1 ที่ได้ข้อมูลจากเพื่อนสนิท ซึ่งสอดคล้องกับกรณีของนักเรียนข้อมูลที่ได้รับส่วนใหญ่มาจาก ญาติสนิทร้อยละ 42.2 มาจากครูแนะแนวร้อยละ 37.8 และมีเพียงร้อยละ 20.0 ที่เลือกศึกษาต่อตามเพื่อนสนิท (พิจารณาจากตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลข่าวสารที่ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับจำแนกตามบุคคล

บุคคล	ผู้ปกครอง		นักเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ญาติ	132	56.4	102	42.2
เพื่อนสนิท	19	8.1	39	20.0
ครูแนะแนว	83	35.5	93	37.8
รวม	234	100.0	234	100.0

ผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อจากสื่อ จากผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลจากสิ่งพิมพ์เช่นหนังสือพิมพ์ มากถึงร้อยละ 64.5 จากวิทยุร้อยละ 35.5 (พิจารณาจากตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลข่าวสารจำแนกตามสื่อ

สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งพิมพ์	151	64.5
วิทยุ	83	35.5
รวม	234	100.0

2. องค์ประกอบในการตัดสินใจ

2.1 การตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียนต่อสายวิชาที่เลือกเรียน

จากผลการศึกษา ปรากฏว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อสายอาชีวะ ร้อยละ 92.9 สายสามัญร้อยละ 6.3 ที่เหลือไม่ศึกษาต่อมีจำนวนน้อยมาก ร้อยละ 0.8 ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีวะ ร้อยละ 93.0 สายสามัญร้อยละ 7.0(พิจารณาจากตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของสายวิชาที่ผู้ปกครองและนักเรียนต้องการศึกษาต่อ

	ผู้ปกครอง		นักเรียน	
สายวิชา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ศึกษาต่อ	2	0.8	-	0.0
สามัญ	16	6.3	18	7.0
อาชีวะ	234	92.9	234	93.0
รวม	252	100.0	252	100.0

2.2 การตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียนในการศึกษาต่อประเภทวิชาที่เลือกเรียน ผลปรากฏว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อสายอาชีวะประเภทวิชาพาณิชยกรรม ร้อยละ 65.0 รองลงมาคือประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 31.6 นอกนั้นเป็นประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมร้อยละ 3.4 ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการนักเรียนส่วนใหญ่ที่ตัดสินใจศึกษาต่อประเภทวิชาพาณิชยกรรมร้อยละ 59.0 รองลงมาคือประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมร้อยละ 37.2 นอกนั้นเป็นประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมร้อยละ 3.8 (พิจารณาจากตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของประเภทวิชาที่ผู้ปกครองและนักเรียนเลือกเรียน

	ผู้ปกครอง		นักเรียน	
ประเภทวิชา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พาณิชยกรรม	152	65.0	138	59.0
ช่างอุตสาหกรรม	74	31.6	87	37.2
ศิลปหัตถกรรม	8	3.4	9	3.8
คหกรรม	-	0.0	-	0.0
เกษตรกรรม	-	0.0	-	0.0
รวม	234	100.0	234	100.0

2.3 บุคคลที่มีส่วนต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ผลการศึกษาปรากฏว่า ในความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้ปกครองคิดว่า ผู้ปกครองส่วนมากจะเป็นผู้ตัดสินใจเองร้อยละ 50.0 ญาติพี่น้องร้อยละ 39.7 มีเพียงร้อยละ 10.3 ที่ให้นักเรียนมีส่วนในการตัดสินใจ ส่วนบุตรหลานคิดว่านักเรียนจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจเองร้อยละ 83.3 มีเพียงร้อยละ 16.7 ที่นักเรียนจะให้ผู้ปกครองตัดสินใจ (พิจารณาจากตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคคลที่มีส่วนต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียน

บุคคล	ผู้ปกครอง		นักเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บิดา,มารดา	117	50.0	39	16.7
นักเรียน	24	10.3	195	83.3
ญาติ	93	39.7	-	0.0
รวม	234	100.0	234	100.0

3. เหตุผลที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของผู้ปกครองและนักเรียน จากผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ปกครองให้เหตุผลว่า เมื่อนักเรียนจบออกมาแล้วสามารถหางานได้ง่ายมากกว่าร้อยละ 28.7 รองลงมาคือนักเรียนชอบร้อยละ 26.0 เดินทางสะดวกใกล้บ้านร้อยละ 17.5 เหมาะสมกับฐานะเศรษฐกิจครอบครัวร้อยละ 10.7 ซึ่งไม่สอดคล้องกับนักเรียนที่ให้เหตุผลว่าเหตุผลตัดสินใจเลือกเรียนเป็นเพราะตนเองชอบที่จะเรียนมากถึง ร้อยละ 56.6 รองมาคือจบแล้วหางานทำง่ายร้อยละ 13.6 ที่เหลือเป็นเหตุผลที่นักเรียนเลือกน้อยมากร้อยละ 11.5,7.7, 6.8 และ 3.8 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของเหตุผลที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของผู้ปกครองและนักเรียน

เหตุผล	ผู้ปกครอง		นักเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก	41	17.5	16	6.8
เหมาะสมกับเศรษฐกิจครอบครัว	25	10.7	27	11.5
ระยะเวลาของหลักสูตร	18	7.7	9	3.8
นักเรียนชอบ	61	26.0	132	56.6
จบแล้วหางานทำง่าย	67	28.7	32	13.6
โอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	22	9.4	18	7.7
รวม	234	100.0	234	100.0

4. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อคือ

4.1 ด้านตัวผู้ปกครอง

สมมติฐานที่ 1. เพศของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่าเพศของผู้ปกครองที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองเพศชาย เลือกให้นักเรียนศึกษาต่อร้อยละ73.7 และผู้ปกครองเพศหญิง เลือกให้นักเรียนศึกษาต่อร้อยละ 76.3 (พิจารณาจากตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

เพศ	ตัดสินใจเลือกศึกษา		
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	รวม
ชาย	36	101	137
	(26.3)	(73.7)	(58.5)
หญิง	23	74	97
	(23.7)	(76.3)	(41.5)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = .19831$ Sig =.65609

สมมติฐานที่ 2 อายุของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า อายุของผู้ปกครองที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจ ให้นักเรียนศึกษาต่อ ไม่แตกต่างกันโดยผู้ปกครองที่มีอายุน้อยคือระหว่าง 20-30 ปี เลือกให้นักเรียนศึกษาต่อร้อยละ 71.1-94.4 ผู้ปกครองที่มีอายุมากคือระหว่าง 41-60 ปี ร้อยละ 67.9-76.5 (พิจารณาจากตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

อายุ	ตัดสินใจเลือก		
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	รวม
20-31 ปี	1 (5.6)	17 (94.4)	18 (7.7)
31-40 ปี	26 (28.9)	64 (71.1)	90 (38.5)
41-50 ปี	23 (23.5)	75 (76.5)	98 (41.9)
51-60 ปี	9 (32.1)	19 (67.9)	28 (12.0)
รวม	59 (25.2)	175 (74.8)	234 (100.0)

$X^2 = 5.20468$ Sig = .15741

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ ให้นักเรียนศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ให้นักเรียนศึกษาต่อร้อยละ 68.2 ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีให้นักเรียน ศึกษาต่อร้อยละ 76.1 (พิจารณาจากตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

ระดับการศึกษา	ตัดสินใจเลือก		
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	รวม
ประถมศึกษา	42	134	176
	(23.9)	(76.1)	(75.2)
มัธยมศึกษา	10	26	36
	(27.8)	(72.2)	(15.4)
อนุปริญญาหรือปริญญาตรีขึ้นไป	7	15	22
	(31.8)	(68.2)	(9.4)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = .80455$ Sig=.66880

สมมติฐานที่ 4 อาชีพของผู้ครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษา ปรากฏว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า อาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อแตกต่างกันนั่นคือผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพแม่บ้าน ลูกจ้างเอกชน เกษตรกรรม ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่ออาชีวะร้อยละ 87.0,75.8,79.0 แต่ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพค้าขาย และข้าราชการ ไม่ต้องการให้นักเรียนศึกษาอาชีวะ ร้อยละ 65.6 และ54.2 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

อาชีพ	การตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
แม่บ้าน	3	20	23
	(13.0)	(87.0)	(9.8)
ลูกจ้างเอกชน	15	47	62
	(24.2)	(75.8)	(26.5)
เกษตรกรรม	19	74	93
	(20.4)	(79.6)	(39.7)
ค้าขาย	11	21	32
	(34.4)	(65.6)	(13.7)
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	11	13	24
	(45.8)	(54.2)	(10.3)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 9.80520$ Sig =.04384

สมมติฐานที่ 5. ฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้) ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง(รายได้ต่อเดือน) ที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อแตกต่างกันโดยผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจสูงคือมีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไปต่อเดือนต้องการให้นักเรียนเรียนต่อสายอาชีพร้อยละ 45.8 ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำถึงปานกลาง คือมีรายได้ต่ำกว่า 6,000 - 15,000 บาทต่อเดือน ต้องการให้นักเรียนเรียนต่อสายอาชีพ ร้อยละ 77.7,77.3 และ 84.2 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจ(รายได้)ของผู้ปกครองกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

รายได้/เดือน	ตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
ต่ำกว่า 6,000 บาท	23	80	103
	(22.3)	(77.7)	(44.0)
6,001-10,000 บาท	20	68	88
	(22.7)	(77.3)	(37.6)
10,001-15,000บาท	3	16	19
	(15.8)	(84.2)	(8.1)
15,001 บาทขึ้นไป	13	11	24
	(54.2)	(45.8)	(10.3)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 12.30702$ Sig = 0.00

สมมติฐานที่ 6. ความคาดหวังของผู้ปกครองด้านการประกอบอาชีพของนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่าความคาดหวังของผู้ปกครอง ด้านการประกอบอาชีพของนักเรียนที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองคาดหวังให้ประกอบ อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อร้อยละ 52.0 ในขณะที่นักเรียนที่ผู้ปกครองต้องการให้ประกอบอาชีพอื่นๆ ทุกกลุ่มอาชีพต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อ ร้อยละ 72.2 ขึ้นไป (พิจารณาจากตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองด้านการประกอบอาชีพของนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษากับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

ความคาดหวังในอาชีพ	การตัดสินใจเลือก		
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	รวม
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	24	26	50
	(48.0)	(52.0)	(21.4)
พนักงานธุรกิจ/ลูกจ้างเอกชน	17	80	97
	(17.5)	(82.5)	(41.5)
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	5	13	18
	(27.8)	(72.2)	(7.7)
วิชาชีพ	13	56	69
	(18.8)	(81.2)	(29.5)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 18.35706$ Sig=0.00

สมมติฐานที่ 7. เพศของของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า เพศของนักเรียนที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อไม่แตกต่างกันโดยนักเรียนเพศชายเลือกศึกษาต่อร้อยละ 76.6 และเพศหญิงเลือกศึกษาต่อร้อยละ 73.2 (พิจารณาจากตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

เพศ	ตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
ชาย	25	82	107
	(23.4)	(76.6)	(45.7)
หญิง	34	93	127
	(26.8)	(73.2)	(54.3)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = .35752$ Sig=.54989

สมมติฐานที่ 8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ย) มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจศึกษาต่อไม่แตกต่างกันโดยนักเรียนที่มีผลสัฤทธิ์ทางการเรียนสูง คือมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป เลือกศึกษาต่อร้อยละ 67.7 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำถึงปานกลางคือมีระดับคะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 ถึง 3.00 เลือกเรียนต่อร้อยละ77.6,75.3 และ 75.3 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ย) กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
ต่ำกว่า 2.00	11	38	49
	(22.4)	(77.6)	(20.9)
2.00- 2.50	20	61	81
	(24.7)	(75.3)	(34.6)
2.51- 3.00	18	55	73
	(24.7)	(75.3)	(31.2)
3.01 ขึ้นไป	10	21	31
	(32.3)	(67.7)	(13.2)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 1.03813$ Sig=.79203

สมมติฐานที่ 9. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพมีความสัพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ของนักเรียนที่แตกต่างกัน จะมีการ ตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อ แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่คาดหวังที่จะประกอบอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 48.3 ในขณะที่นักเรียนที่คาดหวังที่จะประกอบอาชีพอื่นๆ ทุกกลุ่มอาชีพต้องการศึกษาต่อร้อยละ 75.8 ขึ้นไป (พิจารณาจากตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

ความคาดหวังในอาชีพ	การตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	14	29
	(51.7)	(48.3)	(12.4)
พนักงานธุรกิจเอกชน	20	83	103
	(19.4)	(80.6)	(44.0)
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	8	25	33
	(24.2)	(75.8)	(14.1)
ธุรกิจการบริการเช่น ช่างต่างๆ	16	53	69
	(23.2)	(76.8)	(29.5)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 12.81044$ Sig=0.00

สมมติฐานที่ 10. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่อยู่ในเขตเทศบาล ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อร้อยละ 76.6 ในขณะที่ผู้ปกครองที่อยู่นอกเขตเทศบาลต้องการให้นักเรียน ศึกษาต่อร้อยละ 76.9 (พิจารณาจากตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย	การตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
เขตเทศบาล	11	36	47
	(23.4)	(76.6)	(20.1)
อ.เมือง นอกเขตเทศบาล	15	29	44
	(34.1)	(65.9)	(18.8)
อ.อื่นๆ นอกเขตเทศบาล	33	110	143
	(23.1)	(76.9)	(61.1)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 2.26672$ Sig=.32195

สมมติฐานที่ 11. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากญาติพี่น้อง มีร้อยละ 78.0 ผู้ปกครองที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจาก เพื่อนสนิทมีร้อยละ 89.5 ในขณะที่ผู้ปกครองซึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารจากครูแนะแนวมีเพียง ร้อยละ 66.3 (พิจารณาจากตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

การได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคล	การตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
ญาติสนิท	29	103	132
	(22.0)	(78.0)	(56.4)
เพื่อนสนิท	2	17	19
	(10.5)	(89.5)	(8.1)
ครูแนะแนว	28	55	83
	(33.7)	(66.3)	(35.5)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 6.10644$ Sig=.04721

สมมติฐานที่ 12. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 หมายความว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน โดยผู้ปกครองได้รับข้อมูลข่าวสารจากสิ่งพิมพ์มีร้อยละ 78.1 ในขณะที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุร้อยละ 68.7 ตามลำดับ (พิจารณาจากตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกับการตัดสินใจให้นักเรียนศึกษาต่อ

การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ	การตัดสินใจเลือก		รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	
สิ่งพิมพ์	33	118	151
	(21.9)	(78.1)	(64.5)
วิทยุ	26	57	83
	(31.3)	(68.7)	(35.5)
รวม	59	175	234
	(25.2)	(74.8)	(100.0)

$X^2 = 2.54784$ Sig=.11045

5. องค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองเพื่อส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อ จากการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง 234 คน พบว่า กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ มีองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจ 2 ประการ คือ

จากบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ตัวผู้ปกครอง นักเรียน ญาติพี่น้อง ครูแนะแนว

ผู้ปกครอง เป็นผู้ตัดสินใจที่จะส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ ร้อยละ 50.0 เนื่องจากผู้ปกครอง เห็นว่าเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว และเห็นว่าเมื่อจบการศึกษาไปแล้วสามารถหางานทำได้ทันที

ญาติพี่น้อง ซึ่งอยู่ใกล้ตัวผู้ปกครองมากที่สุด ร้อยละ 39.7 ผู้ปกครองมองเห็นว่าญาติพี่น้องน่าเชื่อถือมากกว่า

ครูแนะแนว ที่โรงเรียนของนักเรียนแนะนำมาร้อยละ 35.5 เนื่องจากผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ควรจะเรียนต่อในสายอาชีพดีกว่า และใช้เวลาเรียนไม่มากนักเหมาะสำหรับ ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางจนแล้ว สามารถหางานทำได้ทันที มีตลาดแรงงานรองรับ

นักเรียน ชอบและต้องการเรียนสายอาชีพร้อยละ 10.3 ผู้ปกครองตามใจนักเรียนเห็นว่าชอบหรือถนัดก็เลือกเรียนได้ตามใจชอบ

จากองค์ประกอบแวดล้อม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยตัดสินใจให้ผู้ปกครอง ดังนี้

ตลาดแรงงานรองรับมากมาย มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการช่วยตัดสินใจของผู้ปกครอง ร้อยละ 31.9 เนื่องจากประเทศไทยในปัจจุบันอยู่ในยุคซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม มีเทคโนโลยีใหม่ๆเครื่องจักรกลที่ทันสมัยเข้ามาตลอดเวลา ดังนั้นจึงต้องการนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถ ที่ได้รับการฝึกฝนทางด้านสายอาชีพมาทำงาน ผู้ปกครองจึงมีความมั่นใจ สามารถตัดสินใจ ได้ดีขึ้นเนื่องจากนักเรียนจบออกมาแล้ว มีงานทำทันทีไม่ตกงาน

อยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก มีบทบาทที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้ปกครองร้อยละ29.0 เนื่องจากพื้นที่ในเขตจังหวัดนครปฐมมีถนนสายหลักที่สำคัญในการคมนาคมอย่างสะดวกสบาย ทำให้นักเรียนไปเรียนได้อย่างสะดวก ไม่เหน็ดเหนื่อย

โอกาสที่นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาจากโรงเรียนอาชีวะไปศึกษาต่อได้ ร้อยละ 8.6 เช่น เมื่อนักเรียนจบโรงเรียนอาชีวะ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สามารถพิมพ์ดีดคำนวณได้ สามารถนำเอาวิชาความรู้มาใช้ฝึกฝนคอมพิวเตอร์ได้เร็วขึ้น

ระยะเวลาของการศึกษา มีบทบาทที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้ปกครองร้อยละ 6.9 เนื่องจากใช้เวลาในการศึกษาไม่มากนัก ประมาณ 2 ปี เมื่อนักเรียนจบการศึกษาสามารถหางานทำได้เร็ว

6. ขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจภายใต้แนวทางเชิงเหตุผล ของ Richard M. Hodgett เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เป็นวิทยาศาสตร์ ผู้ปกครองจะทำการพิจารณา โดยทำการตัดสินใจเลือก 5 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนที่ผู้ปกครองแสวงหาข้อมูลข่าวสาร (Uncover The Symptoms) ผู้ปกครองบางท่านอาจจะไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอาชีวศึกษาหรือบางท่านก็อาจทราบแบบไม่ชัดเจนพอ จึงต้องทำการกำหนดปัญหานั่นคือผู้ปกครองจะต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองตัดสินใจที่นักเรียนเรียนหรือไม่เรียนโรงเรียนอาชีวะง่ายขึ้น ข้อมูลนี้หาได้จากนักเรียนที่อยู่ใกล้ตัว หรือจากบุคคลอื่น เช่น จากญาติร้อยละ 56.4 จาก เพื่อนสนิทร้อยละ 8.1 หรือ ครูแนะแนวของนักเรียน ร้อยละ 35.5 หรือทราบจากการปิดประกาศร้อยละ 64.5 จากโฆษณาทางวิทยุ ร้อยละ 35.5 เมื่อเก็บข้อมูลได้มากพอ ก็นำมาวิเคราะห์ดูว่าข้อมูลนั้นเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ถ้าเป็นความจริงหรือเชื่อถือได้ค่อนข้างมากก็มาสู่ขั้นตอนการกำหนดตัวปัญหา

2. ขั้นตอนการกำหนดตัวปัญหา (Identify The Problem or Define The Goal) ผู้ปกครองจะต้องเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญหรือโรงเรียนอาชีวศึกษา

3. การกำหนดทางเลือก (Determine All Alternative Solution Outcomes) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในกระบวนการตัดสินใจ เพราะเมื่อทราบข้อมูลจากหลายๆ บุคคลแล้ว หรือจากสื่อก็ตาม ก็สามารถกำหนดทางเลือกได้ดียิ่งขึ้นว่าจะไปในทิศทางใด ดังนั้นขั้นตอนนี้ต้องเอารูปแบบการตัดสินใจมาพิจารณาดูว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ตัดสินใจโดยใช้รูปแบบที่เป็นวิทยาศาสตร์ หรือไม่เป็นวิทยาศาสตร์ จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้การตัดสินใจโดย

ใช้รูปแบบที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ นั่นคือ เนื่องจากเมื่อบุตรหลานจบการศึกษาแล้วมีตลาดแรงงานรองรับและบุตรหลานชอบเรียนสายวิชาชีพร้อยละ 28.7 และ 26.0 โดยผู้ปกครองไม่ได้คำนึงถึงผลการเรียนของบุตรหลานเลย

4. การพัฒนาทางเลือก (Develop Alternative Solutions) เนื่องจากเป็นการตัดสินใจที่ไม่ซับซ้อนจึงไม่มีการพัฒนาทางเลือก

5. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the Best Alternative) เมื่อพิจารณาจากหลายๆเหตุผลหลักมาประกอบกัน เช่น

– เมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้วมีตลาดแรงงานรองรับ	ร้อยละ 28.7
– นักเรียนชอบเรียนสายวิชาชีพ	ร้อยละ 26.0
– สถานที่ศึกษาอยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก	ร้อยละ 17.5
– เหมาะสมกับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว	ร้อยละ 10.7
– นักเรียนมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	ร้อยละ 9.4
– ระยะเวลาของหลักสูตรสั้น	ร้อยละ 7.7

เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทำให้ผู้ปกครองสามารถเลือกทางเลือกที่ชอบมากที่สุด คือ เลือกส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาให้เป็นสถานศึกษาของนักเรียนต่อไปเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 92.9

7. **รูปแบบการตัดสินใจ**

มี 2 รูปแบบ คือแบบไม่เป็นวิทยาศาสตร์ แบบวิทยาศาสตร์

1. **แบบไม่เป็นวิทยาศาสตร์** ผู้ปกครองบางท่านจะตัดสินใจบนฐานความรู้สึกของตัวเองเป็นหลักว่าต้องการให้นักเรียนเรียนร้อยละ 92.9 หรือไม่ให้เรียนร้อยละ 7.1 ผู้ปกครองบางท่านตัดสินใจให้นักเรียนเรียนเพราะขณะนี้สังคมไทยนิยมให้เด็กเรียนสายอาชีพ มากกว่าสายสามัญเนื่องจากเป็นประเทศยุคเศรษฐกิจเฟื่องฟู มีตลาดแรงงานรองรับมากทั้งในและต่างประเทศแต่ผู้ปกครองบางท่านตัดสินใจเพราะมีความเชื่อว่า โรงเรียนอาชีวะดีจริง จบแล้วหางานง่าย รายได้ดีจึงไม่คิดถึงทางเลือกอื่นเพราะ นักเรียนชอบ ตามใจนักเรียน ร้อยละ 26.0

2. แบบวิทยาศาสตร์

แบบแนวทางเชิงเหตุผล (Ration Approach)

ในการตัดสินใจของผู้ปกครอง ต้องหาข้อเท็จจริงด้านรูปธรรมมาพิจารณา หลายๆ ด้านเช่น จากบุคคลใกล้ชิด ญาติพี่น้อง นักเรียน ครูแนะแนว ที่เป็นผู้เห็นจริงรู้จริงว่าโรงเรียนอาชีวะมีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร สถานศึกษา บุคลากร งบประมาณ เพียงพอหรือไม่ และทางโรงเรียนมองเห็นความสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างไร การตัดสินใจแนวทางนี้ ต้องมีข่าวสารข้อมูลที่พร้อมสมบูรณ์ที่สุด จึงจะตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

แบบแนวทางใช้ภาพรวมประสบการณ์ (Holistic Approach)

ผู้ปกครองจะต้องมีประสบการณ์ในการมองภาพรวมของโรงเรียนอาชีวะอย่างรอบด้านไม่มองเพียงแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งเช่น การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกส่งนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนอาชีวะหรือไม่นั้น โดยการมองภาพรวมจากประสบการณ์ ที่มีอยู่โดยอาจจะตั้งคำถามกับตัวเอง 3 คำถาม คือ

1. นักเรียนเรียนอาชีวะแล้วจะหางานทำได้ไหม รายได้ดีหรือไม่
2. นักเรียนชอบเรียนอาชีวะหรือไม่
3. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งเสียนักเรียนให้เรียน โรงเรียนอาชีวะมากน้อยเพียงไร

จากตัวอย่างการตัดสินใจ โดยใช้การมองภาพรวมก่อนการตัดสินใจนั้นจะบอกได้ว่าการตัดสินใจนั้นถูกหรือผิด แต่อาจจะไม่ทราบหรือบอกไม่ได้ในรายละเอียด แต่สามารถบอกทิศทางของการตัดสินใจว่า โดยภาพรวมแล้ว ถูกหรือผิดมีทิศทางอย่างไร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการตัดสินใจ องค์ประกอบ ขั้นตอน รูปแบบและเหตุผลสำคัญของผู้ปกครองในการส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อ โดยประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 234 คนจากโรงเรียนรัฐบาล 16 แห่ง ในจังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด จากการวิเคราะห์ผลสามารถสรุป ได้ดังต่อไปนี้

1.สรุปผลการศึกษา

1.1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ด้านผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองที่ศึกษาเป็นผู้ปกครองเพศชายร้อยละ 58.5 เพศหญิงร้อยละ 41.5 ส่วนใหญ่มี อายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 41.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชั้นประถมศึกษาร้อยละ 75.2 รองลงมาคือมัธยมศึกษาร้อยละ 15.4 และปริญญาตรีร้อยละ 9.4 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 39.7 รองลงมาคือพนักงานบริษัทหรือลูกจ้างเอกชนร้อยละ 26.5 รายได้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 44.0

ด้านนักเรียน กลุ่มตัวอย่างของนักเรียน เป็นเพศชายร้อยละ 45.7 เพศหญิงร้อยละ 54.3 ส่วนใหญ่มี คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-3.00 ร้อยละ 65.8 ระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00และตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีอัตราใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 20.9 และ 13.2 ตามลำดับ

1.2 กระบวนการตัดสินใจในการศึกษาต่อ

ด้านผู้ปกครอง กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดว่า ตนเองต้องเป็นผู้ตัดสินใจให้นักเรียนร้อยละ 50.0 ในขณะที่ตอบว่านักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจร้อยละ 10.3 ส่วนบุคคลอื่นๆ เป็นผู้ตัดสินใจมีอัตราส่วนน้อยมาก

ด้านนักเรียน การตัดสินใจศึกษาต่อนักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าตนเองเป็นผู้ตัดสินใจร้อยละ 83.3 ในขณะที่ตอบว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้ตัดสินใจร้อยละ 16.7 ส่วนบุคคลอื่น ๆ นักเรียนเห็นว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ผู้ปกครอง มีความต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อมากถึงร้อยละ 92.9 ในขณะที่ไม่ต้องการให้ศึกษาต่อมีเพียงร้อยละ 7.1ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ที่ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 94.3 และไม่ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 5.7

ความคาดหวังของผู้ปกครองกับความคาดหวังของนักเรียนส่วนใหญ่จะสอดคล้องกันในการเลือกประเภทวิชาในการศึกษาต่อสายอาชีวะกล่าวคือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานเลือกเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมร้อยละ 65.0 รองลงมาคือประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมและศิลปหัตถกรรมร้อยละ 31.6 และ 3.4 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนต้องการศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม ร้อยละ 59.0 รองลงมาคือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมและศิลปหัตถกรรมร้อยละ 37.2 และ 3.8 ตามลำดับ

ความคาดหวังของผู้ปกครองกับความคาดหวังของนักเรียนส่วนใหญ่จะสอดคล้องกันในด้านการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต้องการให้นักเรียนประกอบอาชีพพนักงาน/ธุรกิจเอกชนร้อยละ 41.5 รองลงมาคือธุรกิจบริการและข้าราชการร้อยละ 29.5 และ 21.4 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนต้องการประกอบอาชีพพนักงานธุรกิจเอกชนร้อยละ 44.0 รองลงมาคือธุรกิจบริการ และธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 29.5 และ 14.1 ตามลำดับ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะจากบุคคลต่อไปนี้ คือ ญาติสนิทร้อยละ 56.4 รองลงมาจากครูแนะแนว และเพื่อนสนิทร้อยละ 35.5 และ 8.1 ตามลำดับ

นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะจากบุคคลต่อไปนี้ ญาติสนิทร้อยละ 95.7 จากครูแนะแนว และเพื่อนสนิทร้อยละ 88.5 และ 41.9 ตามลำดับ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวะ จากสื่อต่อไปนี้คือ สิ่งพิมพ์ร้อยละ 64.5 รองลงมาคือวิทยุร้อยละ 35.5

1.3 ผลการพิสูจน์สมมติฐาน

ผลการศึกษาครั้งนี้ สนับสนุนสมมติฐาน 5 ข้อ ไม่สนับสนุน 7 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจ

1. ปัจจัยด้านผู้ปกครอง คือ อาชีพของผู้ปกครอง,ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ความต้องการของผู้ปกครองในการประกอบอาชีพของนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา

2. ปัจจัยด้านนักเรียน คือ ความต้องการในการประกอบอาชีพของนักเรียน

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคล

ปัจจัยที่ไม่สัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจ

1. ปัจจัยด้านผู้ปกครองคือ เพศของผู้ปกครอง, อายุของผู้ปกครอง, ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

2. ปัจจัยด้านนักเรียนคือ เพศของนักเรียน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ย) ของนักเรียน

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมคือ ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย, การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 แสดงการสรุปตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์ใน ระดับมีนัยสำคัญ 0.05

ตัวแปร	มีความสัมพันธ์ ในระดับมีนัยสำคัญ 0.05	ไม่มีความสัมพันธ์ ในระดับมีนัยสำคัญ 0.05
1. เพศของผู้ปกครอง		-
2. อายุของผู้ปกครอง		-
3. ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง		-
4. อาชีพของผู้ปกครอง	✓	
5. รายได้ของผู้ปกครอง	✓	
6. ความต้องการในการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง	✓	
7. เพศของนักเรียน		-
8. ระดับผลการเรียนของนักเรียน		-
9. ความต้องการในการประกอบอาชีพของนักเรียน	✓	
10. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย		-
11. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคล	✓	
12. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ		-

2.การอภิปรายผล

2.1 ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อ มากกว่าที่จะไม่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนเพราะเนื่องจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมทำให้มีความต้องการแรงงานทรัพยากรบุคคลซึ่งถนัดในวิชาชีพ ช่างฝีมือ แรงงานมากขึ้น ทำให้ผู้ปกครองมั่นใจที่จะส่งนักเรียน เข้าศึกษาต่อในสายอาชีพเพราะมั่นใจว่าเมื่อนักเรียนจบการศึกษาออกมาแล้ว สามารถหางานทำได้ง่าย มีตลาดแรงงานยอมรับ ส่วนนักเรียนซึ่งยังอยู่ในวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ มองเห็นว่าสายอาชีพในปัจจุบัน เป็นที่นิยมของหมู่วัยรุ่น ทำให้ทันยุคทันสมัย ทันเหตุการณ์ กับเทคโนโลยีใหม่ๆ และมีอนาคตที่ก้าวไกลเพราะสามารถศึกษาต่อและมีโอกาสเลือกงานได้มากมาย

2.2 ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มนักเรียน ที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายอาชีพ ได้ว่ามีลักษณะที่แตกต่างกัน คือผู้ปกครองที่ตัดสินใจส่งนักเรียน เข้าศึกษาต่อสายอาชีวะ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ปกครองที่ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ต่ำถึงปานกลางคือ รายได้ตั้งแต่ ต่ำกว่า 6,000 บาทถึง 15,000 บาทผู้ปกครองมีความคาดหวังให้นักเรียนประกอบ อาชีพธุรกิจบริการ วิชาชีพอิสระ เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาผู้ปกครองมีความคิดว่าจะให้ นักเรียนศึกษาต่อ หรือไม่ในสายวิชาใดผู้ปกครองจะต้อง เป็นผู้ตัดสินใจให้นักเรียนเอง นักเรียนควรจะรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองบ้างเพราะบุตร หลานอายุยังน้อย หากตัดสินใจตามลำพัง อาจจะทำให้ผิดพลาดได้ ซึ่งทำให้มีผลกระทบกับ การศึกษาต่อของนักเรียนหรือการประกอบอาชีพในอนาคต

นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวะส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่

– มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง

– นักเรียนส่วนใหญ่ คิดว่า หากตนเองเป็นผู้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีวะเองเนื่องจากตนเองมีผลการเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง และชอบเรียนสายอาชีวะมากกว่าเนื่องจากจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย และได้ประกอบอาชีพที่ตนเองชอบ เช่น เป็นพนักงานธุรกิจเอกชน

ผลการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่ จะสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษามาแล้วโดยเฉพาะปัจจัยทางด้านผู้ปกครองและนักเรียนเช่น จันทิมา บุญวานิช (2509) พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อผู้ปกครองเป็นผู้ตัดสินใจมากกว่านักเรียน สมพงษ์ มั่นระวัง (2513)พบว่าผู้ปกครองและ

นักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพ และความต้องการของผู้ปกครองกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน ราตรี รุ่งโรจน์ดี(2515) พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนมากกว่าอาจารย์และเพื่อน วิศิษฐ์ นาจำปา (2521)พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คือ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและภูมิลำเนาของผู้ปกครอง สัตตาวัลย์ โคว้ตระกูล (2528) พบว่า ตัวแปรที่เป็นสาเหตุของการเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คือ องค์ประกอบทางครอบครัวเช่นการสนับสนุนฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ที่มีผู้ศึกษามาแล้ว เช่น วีรวรรณ หงส์วิลาส (2506) พบว่านักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ เนื่องจากความสมัครใจ ของตนเอง เป็นเหตุผลสำคัญ รองลงมาคือผู้ปกครองต้องการให้เรียน เนื่องจากไม่ว่าสังคมไทยจะพัฒนาไปสู่สังคมภาคอุตสาหกรรม นักเรียนของคนไทยก็ยังถูกปลูกฝังให้ยึดถือค่านิยมเก่า ๆ อยู่ในจิตใจตลอดเวลาว่าจะต้องมีความกตัญญูเชื่อฟังผู้ปกครอง เพราะสังคมไทยผู้ปกครองจะต้องเป็นผู้สงเสียให้นักเรียนเรียนจนถึงขั้นอุดมศึกษา ดังนั้นผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเรียนสายอาชีพเนื่องจากว่าผู้ปกครองมองการณ์ไกลว่า อนาคตข้างหน้านักเรียนจะได้มีวิชาชีพติดตัว นอกจากนี้เมื่อจบการศึกษา สามารถหางานทำได้ง่าย เนื่องจากมีตลาดแรงงานขยายมากมาย นักเรียนก็ต้องตามใจผู้ปกครอง อรชร ชื่นศิริ (2509) พบว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพเพราะคิดว่าตนเองมีสติปัญญาไม่ดีพอ ธวัชชัย ชัยจริยฉายากุล (2513) พบว่านักเรียนที่ไม่เลือกเรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีคะแนนในระดับดี ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ มีคะแนนอยู่ระดับปานกลาง อาจเนื่องจากในปีพ.ศ. 2509-2513 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น แตกต่างจากในปัจจุบันค่อนข้างมาก ทำให้ค่านิยมและความต้องการของนักเรียน เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากนักเรียนรุ่นใหม่มองเห็นว่าสังคมปัจจุบันให้การสนับสนุน ภาคธุรกิจเอกชนให้มามีส่วนร่วมในการลงทุนมากขึ้น และเปิดตลาดเสรีให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น ซึ่งทำให้โอกาสที่นักเรียนจะมีแนวโน้มศึกษาต่อในสายอาชีพสูงขึ้น เพราะทำให้นักเรียนหางานทำได้ง่าย รายได้ดี มีโอกาสเลือกงานทำได้มาก เนื่องจากตลาดแรงงานขยายมากมาย ดังนั้นไม่ว่า เด็กจะเรียนได้คะแนนระดับดีหรือปานกลาง ก็พ้นมานิยมเรียนสายอาชีพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1 จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อสายอาชีพจำนวนมาก ปรากฏว่า จังหวัดนครปฐมมีโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลไม่ถึง 10 แห่งและแต่ละแห่งมีความสามารถในการรองรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อในปริมาณจำกัดโรงเรียนอาชีวศึกษาของเอกชน ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงมากในการศึกษา ดังนั้น ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยในการส่งเสียนักเรียนเข้าศึกษาต่อ ในสายอาชีพภาคเอกชน จึงทำให้นักเรียนสูญเสียโอกาสทางการศึกษา อีกกรณีหนึ่ง โรงเรียนอาชีวะภาครัฐบาลต้องมีการสอบแข่งขัน แต่เนื่องจากนักเรียนรุ่นใหม่ไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีหรือไม่ดีต่างต้องการเรียนสายอาชีพ ในปริมาณที่สูงขึ้น ทำให้นักเรียนของผู้ปกครองที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ต้องสูญเสียโอกาสทางการศึกษาไป ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ หรือจังหวัดนครปฐมควรตระหนักถึงและเร่งดำเนินการขยายการศึกษาในสายอาชีพโดยการเพิ่มโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือขยายการศึกษาให้มากกว่าเดิมเพื่อรองรับความต้องการของผู้ปกครอง และ นักเรียนและสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานซึ่งขยายตัวมากขึ้นในปัจจุบัน

3.2 จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อสายอาชีพมีเพียง 2 ประเภท วิชาที่มีความสนใจและต้องการศึกษาต่อ คือประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ดังนั้น กรมอาชีวศึกษา และจังหวัดนครปฐม ควรจัดการศึกษาทาง สายอาชีพในประเภทวิชาที่ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนให้เพียงพอเพื่อรองรับกระแสความต้องการของผู้ปกครองและความต้องการของตลาดที่หลากหลายมากขึ้น

3.3 จากผลการศึกษา ปรากฏว่า ทางโรงเรียนเกือบทุกโรงเรียนจะมีครูแนะแนวให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและนักเรียนเกือบทุกคนเคยปรึกษา และขอคำแนะนำจากครูในโรงเรียน แต่การแนะแนวหรือข้อมูลของครูไม่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของผู้ปกครองและนักเรียน แสดงว่าทางโรงเรียนยังขาดข้อมูลหรือการแนะแนวที่ดี ให้กับผู้ปกครองและ นักเรียนดังนั้น ทางโรงเรียนควรร่วมมือกับผู้ปกครอง ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับ นักเรียน ในการพิจารณาเลือกศึกษาต่อ สังคมไทยในปัจจุบันผู้ปกครองต้องทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาให้คำแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาต่อ นักเรียนบางคนจึงไม่กล้าที่จะ ปรึกษาผู้ปกครองเกรงว่าผู้ปกครองไม่ว่างจึงตัดสินใจด้วยตนเอง เมื่อตัดสินใจผิดพลาดทำ ให้ผู้ปกครองและครูตำหนิ ทำให้เด็กท้อแท้ในการเรียนได้ เนื่องจากนักเรียนในวัยนี้เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ทั้งอายุและการศึกษาครูแนะแนว

ควรตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการหาโอกาสเชิญบิดามารดาและผู้ปกครอง มาปรึกษาหารือกัน หรือเขียนจดหมายส่งไปให้ผู้ปกครองเป็นการแนะนำทางการศึกษาต่อของนักเรียน ทางอ้อม

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษา ทัศนคติ ค่านิยม แรงจูงใจของผู้ปกครองในการเลือกส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ว่ากลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติ ค่านิยม แรงจูงใจที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ในการเลือกส่ง นักเรียนเข้าศึกษาต่อ

ULTIMUS

แบบสอบถาม
การศึกษา เรื่อง

กระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในการศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของบุตรหลาน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังและเหตุผลของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 ภูมิหลังและเหตุผลของบุตรหลานที่เลือกเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ผู้ปกครองโปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริงเพียงข้อเดียว

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) 20 ปี - 30 ปี ( ) 31 ปี - 40 ปี

( ) 41 ปี - 50 ปี ( ) 51 ปี - 60 ปี

3. การศึกษาสูงสุด

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา

( ) อนุปริญญา หรือ ปริญญาตรีขึ้นไป ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. อาชีพ

( ) ไม่ประกอบอาชีพ, แม่บ้าน ( ) ลูกจ้างเอกชน,พนักงานบริษัท

( ) เกษตรกรรม ( ) ค้าขาย ,ธุรกิจส่วนตัว

( ) ข้าราชการ,รัฐวิสาหกิจ ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ครอบครัวท่านมีรายได้ต่อเดือนประมาณ

( ) ไม่เกิน 6,000 บาท ( ) 6,001 บาท - 10,000 บาท

( ) 10,001 บาท - 15,000 บาท ( ) 15,001 บาท ขึ้นไป

6. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย

( ) เขตเทศบาล ( ) อำเภอเมือง นอกเขตเทศบาล

( ) อำเภออื่นๆ นอกเขตเทศบาล

7. ท่านต้องการให้บุตรหลานของท่านศึกษาต่อในสายวิชา

( ) ไม่ศึกษาต่อ ( ) สายสามัญ

( ) สายอาชีวะ (ตอบข้อ 8) ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. ถ้าท่านต้องการให้บุตรหลานของท่านศึกษาต่อสายอาชีวะ ท่านต้องการให้ศึกษาต่อในประเภทวิชา

( ) พาณิชย์กรรม ( ) ช่างอุตสาหกรรม

( ) ศิลปหัตถกรรม ( ) คหกรรม

( ) เกษตรกรรม

9. เมื่อบุตรหลานของท่านสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษา ท่านมีความต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพ

( ) ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) พนักงานบริษัท / ลูกจ้างเอกชน

( ) เกษตรกร

( ) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

( ) อาชีพอิสระ เช่น แพทย์,พยาบาล,ทนายความ,วิศวกร

( ) วิชาชีพอิสระ เช่น เสริมสวย, ช่างยนต์, ช่างไฟฟ้า

( ) พนักงานบัญชี / เลขานุการ

( ) ธุรกิจบริการ เช่น การท่องเที่ยว, การโรงแรม, ประชาสัมพันธ์

( ) อื่นๆ โปรดระบุ

10. ใครเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อรรงเรียนอาชีวศึกษา

( ) บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง ( ) บุตรหลาน

( ) ญาติพี่น้อง ( ) ครู

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

11. ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งใดที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจของท่านในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อรรงเรียนอาชีวศึกษา

( ) ญาติพี่น้อง ( ) เพื่อนบ้าน

( ) ครู ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

12. สื่อใดที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจของท่านในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อรรงเรียนอาชีวศึกษา

( ) สิ่งพิมพ์ ( ) วิทยุ

( ) โทรทัศน์ ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

13. ท่านคิดว่า ระยะทาง เวลา ความสะดวกในการเดินทาง มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อรรงเรียนอาชีวศึกษา

( ) มี ( ) ไม่มี

14. ท่านคิดว่าประเภทวิชาที่ท่านเลือก เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาน้อย

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

15. ท่านคิดว่าประเภทวิชาที่ท่านเลือก บุตรหลานใช้ระยะเวลาในการศึกษาสั้น

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

16. ท่านคิดว่าประเภทวิชาที่ท่านเลือก บุตรหลานของท่านชอบ

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

17. ท่านคิดว่าประเภทวิชาที่ท่านเลือก เมื่อบุตรหลานจบการศึกษาแล้วสามารถหางานทำง่าย

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

18. ท่านคิดว่าประเภทวิชาที่ท่านเลือก เมื่อบุตรหลานจบการศึกษาแล้วมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

ตอนที่ 2 ภูมิหลังของนักเรียน

19. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

20. ผลการศึกษาของท่านในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ท่านได้คะแนนเฉลี่ย

( ) ต่ำกว่า 2.00 ( ) 2.01-2.50

( ) 2.51-3.00 ( ) 3.01-3.50

( ) 3.50 ขึ้นไป

21. เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ท่านคิดว่า

( ) ศึกษาต่อสายสามัญ ( ) ศึกษาต่อสายอาชีวะ (ตอบข้อ22)

( ) ไม่ศึกษาต่อ ( ) อื่นๆ โปรดระบุ

22. ถ้าท่านตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีวะ ท่านจะเลือกศึกษาต่อในประเภทวิชา

( ) พาณิชย์กรรม ( ) ช่างอุตสาหกรรม

( ) ศิลปหัตถกรรม ( ) คหกรรม

( ) เกษตรกรรม

23. เมื่อท่านศึกษาต่อในระดับสูงจนจบการศึกษาแล้ว ท่านคิดว่าจะประกอบอาชีพ

( ) ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) พนักงานบริษัท / ลูกจ้างเอกชน

( ) เกษตรกรรม

( ) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

( ) อาชีพอิสระ เช่น แพทย์, พยาบาล, ทนายความ,วิศวกร

( ) วิชาชีพอิสระ เช่น เสริมสวย, ช่างยนต์, ช่างไฟฟ้า

( ) พนักงานบัญชี / เลขานุการ

( ) ธุรกิจบริการ เช่น การท่องเที่ยว, การโรงแรม, ประชาสัมพันธ์

( ) อื่นๆ โปรดระบุ

24. ในการศึกษาต่อของท่าน เป็นการตัดสินใจของ

( ) ตัวท่านเอง ( ) บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง

( ) อาจารย์ ( ) เพื่อนสนิท

( ) อื่นๆ โปรดระบุ

25. ในการตัดสินใจศึกษาต่อและเลือกประเภทวิชาส่วนหนึ่งได้มาจากการแนะแนวจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์แนะแนว

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

26. ในการตัดสินใจศึกษาต่อและเลือกประเภทวิชาส่วนหนึ่งมาจากการพูดชี้นำน้ำวจากเพื่อนสนิท

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

27. ท่านเคยได้รับคำแนะนำหรือคำชักชวนจากเพื่อนสนิทหรือบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการเลือกประเภทวิชา

( ) เคย ( ) ไม่เคย

28. ท่านคิดว่าระยะทาง เวลา ความสะดวกในการเดินทาง มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาของท่าน

( ) มี ( ) ไม่มี

29. การศึกษาต่อในประเภทวิชาที่ท่านเลือก ท่านคิดว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาน้อย

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

30. การศึกษาต่อในประเภทวิชาที่ท่านเลือก ท่านคิดว่าใช้ระยะเวลาในการศึกษาต่อสั้น

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

31. การศึกษาต่อในประเภทวิชาที่ท่านเลือก ท่านคิดว่าเป็นประเภทวิชาที่ท่านชอบ

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

32. การศึกษาต่อในประเภทวิชาที่ท่านเลือก ท่านคิดว่าสามารถหางานทำได้ง่าย

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

33. การศึกษาต่อในประเภทวิชาที่ท่านเลือก ท่านคิดว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

34. เหตุผลอื่นๆ ที่ทำให้ท่านตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีวะ โปรดระบุ

1.----------

2.----------

3.----------

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมวิชาการ กองวิจัยการศึกษา **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพและการมีงานทำ.** กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา,2533.

กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา **สภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.**กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา,2534.

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา **รายงานการวิจัยสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียนประชาบาลในจังหวัดกาญจนบุรี 2507-2508.**กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา,2509.

จรรยา บัวลอย **ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนเทศบาล.**ฝ่ายการศึกษาและสวัสดิการสังคม,2516.

พนัส หันนาคินทร์ **การศึกษาของไทย** .กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด,2521.

ภิญโญ สาธร **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา,2526.

มารศรี วงศ์รัตน์ **วิจารณ์เรื่องการศึกษาเพื่อสัจจแห่งตน โดยฟิลิป ฟอสเตอร์.**ศูนย์ศึกษา 21,2518.

วิชัย ตันศิริ **รายงานการศึกษาเอกชนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี** . บริษัท ทีพี พรินท์ จำกัด,2536.

วุฒิชัย จำนงค์ **พฤติกรรมการตัดสินใจ.**สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,2525.

ธนู แสวงศักดิ์ **การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา.** เอกสารประกอบในการประชุมอาจารย์ใหญ่อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอาชีวะทั่วประเทศ กรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร,2506.

นาถเฉลียว ยังนันทวัฒนา **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ กพสต.**กรุงเทพมหานคร :เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม ,2530.

สมพงษ์ เกษมสิน **สารานุกรมการบริหาร.** กรุงเทพมหานคร :ไทยวัฒนาพานิช,2517.

สมพิศ เหรัญทอง **ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน** . กรุงเทพมหานคร,2533.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ **พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช,2521.

แสวง รัตนมงคลมาศ **องค์กร การนำ การตัดสินใจ** . เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา การจัดการทางพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ,2537.

สุเทพ มังกรทอง **การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน ศาทอลิกในกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพมหานคร,2529.

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ **รายงานการศึกษาความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อส่งเสริมการประถมศึกษาในพื้นที่ชนบท และในพื้นที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร,2535.

อรุณ รักธรรม **หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร**.กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช,2534.

ผลงานวิจัย

กองแก้ว สุวรรณประกร **ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมในชนบทของประเทศไทย**.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2516.

ขวัญใจ เลอจันทร์ **การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2514.

จรูญ พาพาณิชย์ผลินไชย **โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนในภาคเหนือ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521.

จุฑารัตน์ อ่องอุทุมพร **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่ออาจารย์ในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2516.

จุมพล หนิมพานิช **แผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5** . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

จันทิมา บุญวานิช **การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรีที่มีต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2529.

ชูเพ็ญศรี วงศ์พุทธา **ปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไทยในชนบทเลือกทำงานหรือศึกษาต่อหลังจากการศึกษาภาคบังคับ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร **ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป **องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียน ม.6 เขต 7.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ธวัชชัย ชัยจริยฉายายุส **การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ปีการศึกษา 2512.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.

นภดล คุ้มประวัติ **ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

นวลสิริ พงศ์ถาวรภิญโท **ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมมหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.

บุญเพ็ง ธานี **สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสังกัดเทศบาลปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง **การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

พราวมาศ นนทยาธร **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภูมิหลังของบิดา-มารดา กับความคาดหวังทางการศึกษาของบุตร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

มาลี วิชญกุล **ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2525.

ระบิล สมคิด **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนวิชาทหารและไม่เรียนวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ของนักเรียนชายชั้นมัธยมปีที่ 4 ของจังหวัดปัตตานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย โรงเรียนเสนาธิการทหารบก,2536.

ราตรี รุ่งรัชจนีตี **การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง.** ปริญญานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ,2515.

ลัดดาวัลย์ โคว้ตระกูล **การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดลำปาง.** ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,2518.

วัลลภ จันทร์ตระกูล **การศึกษาปัญหาการสอนช่างอุตสาหกรรม สาขาเครื่องกลในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,2523.

วิศิษฐ์ นาจำปา **โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว ผลการเรียนของนักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,2521.

ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล **โอกาสการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากส่วนภูมิภาค.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2518.

ศิริ วรศิริ **การศึกษาของประชากรในบริเวณป่อนไก่ ตำบลลุมพินี อำเภอปทุมวัน กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.

สงัด อุทรานันท์ **สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาวะเกี่ยวกับตัวเด็กบางประการที่ทำให้เด็กไม่สามารถเข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษาภาคบังคับ จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2513.

สมพงษ์ มั่นระวัง **การศึกษาแนวรนิ้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพ.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,2512.

สุนันทา แสงทอง **ความมุ่งหวังในการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยาสาขาประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2523.

สุเทวี ชนวัฒน์ **ทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา:ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอาชีวศึกษาของรัฐบาลและอาชีวศึกษาของเอกชนใน จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสังคม บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยี (เกริก),2537.

สุนีย์ ภู่พันธ์ **สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2530.

สุขนก้ว คำสอน **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไม่ศึกษาต่อระดับมัธยมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมตอนต้นในเขตชนบทยากจน จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตแผนกวิชาสังคมมหาบัณฑิต วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2531.

เสริมศรี สวนไพรินทร์ **การเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2532.

อรชร ชื่นศิริ **การเลือกสาขาวิชาทางอาชีวศึกษาเพื่อศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2507.** วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2509.

ภาษาอังกฤษ

C.G. Calvert, **Report to The Department of Elementary and Adult Education Ministry of Education**,Bangkok,1968.

Clellan,Leslie Mc **Patterns of College Attendance and Non-Attendance by Jackson Country High Schools Graduates of 1960.** Dissertation - Tatfon Abstracts,XXII [February,1962],2611-2662.

Curtis R.Finch and John R. Crunkilton.**Curriculum Development in Vocational and Technical Education.** Allyn and Bacon,Inc,Boston, 1979.

Eddy ,Vanik Silas, **The Influence of Selected Factors on The Vocational Choices of Vocational Agricultural Student in Louisiana.** Dissertation Abstracts,1969.

Elder, Gleu H.JR. **Family Structure and Educational Attainment.** American Sociologycal Review.30 [February1965]:81-96.

Good,Carter v. **Dictionary of Education.** Mc. Graw-Hill Book Co., New York,1959.

Irring Krauss. **Souces of Educational Aspirations Among Working-Class Youth.** American Sociological Review.vol.29 No.6 [December 1964] : 868.

Menison Mare Elray **An Analysis of solected Characteristic of 1967 Uiwa High School Seniors and Their Choices of an Instituition Officing Past High School Education Dissertation Abstracts Internation.44** [June1968] :2966.

Office of The National Education Commission **Vocational-Technical Educational And Thai Labour Market.** Bangkok:Office of The National Education Commission,1980.

Ralph C.Wenrich and William J.wenrich **Leardership in Administration of Vocational and Technical Education.** Charles E.Merrill Publishing C., Ohio,1974.

Richard M.And Donald F. Kuratko **Management Second Edition.** Harcourt Brace Jovanovich,Inc,1985.

Staff of Colombo Plan Staff Colledge, Educational Attainment of The Work Force **Technical and Vocation Edication in Asia and Oceania.** Unesco,Bangkok,1980.

Stephenson, R.M.**Occupational Aspiration and Plan of Ninth Graders.** The Journal of Educational Research L [mAY 1955].29-35.

Vroom,V.H.**Work and Motivation.**New York:John Wiley and Sons Inc,1970.

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล : นางสาววาสินี กฤษณารรณ

ภูมิลำเนา : เลขที่ 194/14 ถนนสุรวงศ์ ตำบลบางรัก
อำเภอบางรัก จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10500

ประวัติการศึกษา : วทบ. (พยาบาล),มหาวิทยาลัยมหิดล,2535.

ตำแหน่ง : พยาบาลประจำการ

สถานที่ทำงาน : โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ถนนสุขุมวิท 3 แขวงเหนือ
จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10110
โทรศัพท์ 2530250.

ที่อยู่ปัจจุบัน : ร้านส.น้อยหน่า 194/14 ถนนสุรวงศ์ อำเภอบางรัก
จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10500
โทรศัพท์ 2347832.